Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 00 (4231) | 1946 он, февралиин 19, вторник | Сэн 20 мүнгэ

Социалистическэ мүрысөөнэй туг доро хабарай тарилгын бэлэдхэлнүүдые жэшээтээр үнгэргэебди!

1946 ондо шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй эрхим ургаса абаябди!

Нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэ гүнзэгыгөөр шудалха

1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые бүхы советскэ арад, тэрэ тоодо манай республикын эрэгтэй эмэгтэй ажалшад угаа хүндэтэйгээр угтаба. Энэ агуу үгэнүүдые социализм байгуулхын түлөө болоһон тэмсэлэй ба илалтын дүн, мүн, манай Эхэ орон соо коммунизм байгуулхын тэмсэлдэ дайшалхы программа мүн гэжэ бүгэдөөр-е тоолоно.

Манай уужам ехэ Эхэ оронной бүхы ажалшад энэ үдэрнүүдтэ агууехэ баяр хүнгэнэ энэ агаар үгөөр ажаһуунад. Эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозно таряашад, Улаан Армиин ба Уһан Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд, мүн манай интеллигенци болбол өөрынгөө арюун манай Эхэ оронной улам саашаа һайн бэрхээр хүгжэхэ, манай орон соо коммунизмын бүрин түгэс илахын түлөө тэмсэхэ агууехэ түүхэтэ программа болоһон энэ үгые гансахан һайшаан дэмжэнэ бэшэ, харин бодото хэрэг дээрээ эндэ табигдаһан хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө большевистскээр шиидэнги байһанаа харуулнад.

Мүнөө ажаүйлэдбэриин предприятинуудаар, совхоз, МТС болон колхозуудаар, мүн эмхи зургаануудаар олон тоото ажалшадай угаа ехэ үндэр дэбжэлтэтэйгээр митингнүүд ба суглаанууд боложо, тэрээн дээрэ арадуудай агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай энэ агууехэ илалтануудай тухай ба агууехэ илалтануудые бэелүүлхэ программа зааһан түүхэтэ үгэһөө хаа-хаанагүй гүнзэгыгөөр тайлбарилжа байнад. Түс митингнүүд болон суглаанууд дээрэ эдибхитэйгээр хэлсэлһэн эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозно таряашад болон советскэ интеллигентнүүд нэгэн хүн шэнгеэр мэдүүлнэд:

— Большевистскэ партиин һанаашал энэ агууехэ программые үнэн зүрхэнһөө һайшаан бди. Тиимэһээ коммунистнууд ба партиинабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой илалгаар һунгаһан СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудтай гар гараа барилсажа, энэ агууехэ программые Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын үдэр өөрынхиеэ, имагта стахановска методээр хүдэлмэрижэ бэелүүлхэбди. Тиихэдээ дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ абаһан темпэеэ заахаништье һуладхангүйгөөр ажалхабди,—гэжэ Ленин—Сталинай партиида, Советскэ Правительстводо ба агууехэ Сталиндаа шахаан тангаригаа нэгэн дуугаар үгэбэ.

Советскэ арадые хатуу шэрүүн тэмсэлэй соогуур илалтаһаа илалта тээшэ хүтэлбэрилэн зориг.куулһан арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай, — Коммунистическэ Партиин ажал ябуулга тухай тобшохон тоосоон соо хэлэһэн бүхы үгэнүүдые манай ажалшад угаа халуунаар зүрхэн дээрээ хүлеэн абаа.

«Мүнөө ерээдүй сайрын сагта Коммунистическэ партиин хэхэ хүдэлмэриин тухай нэгэ хэдэн үгэ хэлэхэм. Эдэ түсэбүүд һаяар баталагдахаа байһан шэнэ табанжэлэй түсэб соо элирхэйлэгдэнэ гэдэгынь элитэ. Шэнэ табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонууд хадаа оронойнгоо гэмтэжэ хохидоһон районуудые һэргээн болгохо, ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажахын сэрэгэй урда тээхи хэмжээе тогтоохо, тиигээд тэрэ хэмжээе нилээд ехэ гү, али бага хэмжээгээр үлүүлэн гараха гэһэн ябадал болоно».

(И. В. СТАЛИН).

Энэ түүхэтэ программые советскэ арадһаа байтагай, бүхы дэлхэйн ажалшан арад һонирхон һаншааба. Манай оронной героическа хүдэлмэришэн анги болбол социалистическэ ажаүйлэдбэрие ба транспортые улам саашань хүгжүүлхэ нэгэн һанал бодолтой. Эгээл лимһээ Эхэ орон сооманай шулуун нүүрһэ, нефть, сталь, гуулин, паровозууд, вагонууд, автомашинанууд, тракторнууд, тэмэр түдэгэ, булад гэхэ мэтын шухала шухала хэрэгсэлнүүд элбэг дэлгэр болохо байнал. Манай хүдэлмэришэн анги болбол энэ тон ехэ программые партиин ба правительствын тогтооһон болзор соо бэелүүлхэ дүүрэн арга-боломжотой. Юундэб гэхэдэ, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн хаа-хаанагүй үшөө үргэлжэ, үдэрэй хиргээ, һарынгаа, кварталайнгаа түсэбүүдые хоёр улүүлэн дүүргэжэ байһан фабрика, заводууд, олзоборилгын артельнүүд үдэр ерэхэ тудам олошорно. Энэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, хүдэлмэришэн ангиин нугаршагүй хатуу шанга хүсэ шадалые харуулна.

Дайн сэрэгэй үедэ колхозно байгуулалтын гүйсэд бүхэ голтой байһание нюдөөрөө хаража, бэеэрээ үзэһэн советскэ таряашад нүхэр Сталинай табиһан түүхэтэ программые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр өөһэдынгөө хүсэ шадалые ба зориг оролдолгые шалгажа, социалистическэ хүдөө ажалай бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөн бадаруулхын тулада социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үдэр ерэхэ тудам үргэн дэлгэр дэлгэрүүлнэ.

Агууехэ Сталинай түүхэтэ үгэ соо табигдаһан хүн түрэлхитэнэй түүхэ дэмжэгто үзэгдөөгүй программые нэрэтэйгээр бэелүүлхэ зорилготойгоор мүрысөөндэ оролсогшод өөһэд хоорондоо урилдажа ябана. Үдэрэйнгөө нормые 200—300 процент хүртэр үлүүлэн дүүргэхэ ябадал стахан вец бүхэнэй үдэр бүриин заншал болоод, даалгабариинь 1000—1500 процент хүртэр дүүргэхэ гэһэн патриотическа хүдэлөөн хаа-хаанагүй дэлгэрэнхэй.

Партиина организацинуудай зорилго юундэ байнаб гэхэдэ, нэн түрүүндэ энэ түүхэтэ үгые бүхы эрэгтэй эмэгтэй ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тулада хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, хаа-хаанагүй кружок эмхидхэжэ шудалха гэһэн ябадалда байна.

Улаан туг барюулагдаба

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Телефоноор абтаба). Алуу малай үбэлжэлгын үеэхи социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын шатада Ульдургын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин членүүд аймагай бүхы колхозуудые илаһан байна.

Түс колхоз үбэлэй бэлшээрие зүбөөр хэрэглэжэ, алуулгые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар, 3524 центнер үбһэ арбилһан байна. Ферма, гүүртэ, бригадануудайнь алуу малай шадал һайн тээшэ тоологдодог байха юм. Малай түл абалгые һайн хангалтатайгаар угтаа. Малажалайнь фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд үбэлжээгэ, түл абалгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсонхой.

Аймаг сооxи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов, партиина организациинь секретарь нүхэр Ламаханов) ВКП(б)-гэй айком болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Тэрэшэлэн энэ туг абаха нэгэдэхи кандидатта Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Климов, партиина организациинь секретарь нүхэр Белоусова) баталагдаба. Энэ колхозой малажалай хүдэлмэрилэгшэд алуу малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо горьтойхон тооной үбһэ тэжээл арбилһан малаа тураагаагүй байха юм.

Колхозой табанжэлэй түсэб

ИЖЕВСК, (ТАСС). Удмуртска АССР-эй Ижевско районой «Сюрло» гэжэ колхоз ажахыгаа хүгжүүлхэ табанжэлэй түсэб зохёоо. 1946 ондо юһэн полито севооборот шудалха, тарилгын талмайе 32 процент үргэдхэхэ гэжэ хараалба.

Шэниисын, ячмениин, овёсой, горохой ба үлһөнэй сортто үрһые ургуулжа байха, клевер тарилгые хүгжүүлхэ, 1945 ондо 5.293 центнер ороохо абаһан байһанаа дүрбэдэхи табанжэлэй эсэстэ ... центнер хүртэр дээшэлүүлхэ, полевой бригада бүхэн туршалгын талмайтай байха ба лабораториин барилга барихаар хараалагдаһан байна.

Энэ жэлдэ 700 рамтай парниково теплична ажахые эмхидхэхэ болоно. Жэл бүхэндэ 10 мянган эшэтэ жэмэс ургуулха газар түхеэрхэ. Эбэртэ бодо малые ба моридые 2 дахин, хони 3 дахин олон болгохо, шубуунай фермые нилээдгүй үргэдхэхэ.

Барилгада ехэхэн далайсэ табигдаха. 1946 он соо колхоз хүсэд электрофикацилагдаха, удаадахи жэлнүүдтэнь модо хюрөөдэхэ газар, морнной ба үхэрэй байра, ороохо хатааха газар ба тарянай склад баригдаха болоно. Колхозой клуб, артелиин правлениин, хүүгэдэй яслиин, хубсаһа угааха гэрнүүд баригдаха болоно.

Хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхээбди

Советскэ Союзай бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд, социалистическэ газартаряалангай хүдэлмэрилэгшэдтэ Ростовско областиин эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудай, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй. агрономууд ба хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй

ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Дайн сэрэгэй хойноxи түрүүшын хабар ойртожо байна. Бидэ, донской касагууд-тарянажалшад, 1946 оной хабар манай газарнуудые эзэн ёһоор һайнгаар ба һайн хүгсаа соонь хахалха ба тарихые таанарта өөрынгөө уряал хандуулнабди.

Энээнэй түлөө хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын тула Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, социалистическэ газартаряалангай хүдэлмэрилэгшэдые бидэнэр уряалнабди.

Советскэ арад зон болбол манай сэсэмэргэн ба инаг вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро немецкэ фашистнуудые ба японско империалистнуудые бута сохижо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнине илалта түгэлдэрөөр дүүргэжэ, дайн сэрэгһээ ба эзэмдэлгын үлэһэн шархануудые эдэгээжэ, советскэ газар дээрэ жаргалта ба баяртай ажабайдалые мандуулжа эхилбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Донской казачество хадаа өөрынгөө нэрэ хүндые унагаагаагүй. Тэдэнэр өөрынгөө уг үеынгөө алдарта заншалые дахажа бүхы советскэ арадтайгаа хамта түрэл газараа амии бэеэрээ хамгаалхые бодоһон байна. Улаан Армиин полкнуудай зэргэдэ ба партизанска отрядуудта касагууд-колхозниигууд болбол шатаагдаһан станицануудайгаа түлөө, һандаргагдаһан городууд ба тосхонуудайгаа түлөө, зобоогдоһон советскэ хүнүүдэй түлөө, эрэгүй үлэһэн эхэнэрнүүдэй ба эхэ эсэгэгүй үлэһэн хүүгэдэй нёлбоһоной түлөө дайсадаа хайра гамгүйгөөр сохижо ябаа. Олон мянган донской касагууд-колхозниигууд дайсантай тэмсэхэдээ шэн габьяа ба баатар зориг харуулһанай түлөө үндэр дээдэ правительственнэ шагналда хүртэһэн байна. Бидэнэр дайсадые хатуу шангаар сохёобди, тэдэнэр үе наһандаа донской колхозниигуудай һэлмэ ба тобшонуудые мартахагүй. Мүн бидэнэр фашистска булимтарагшадай зэрлиг аашануудые, манай алдарта Дондо немецкэ зэрлигүүдэй хэһэн хохидол тасалангүйдые үе наһандаа мартахагүйбди. Дайн сэрэг үнгэрбэ. Манай советскэ гүрэн болбол манай түрэл большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро угаа ехэ хэрэгүүдые хэхэ байна. Энэ ехэ хэрэгэй ехэхэн хубинь социалистическэ тарялангай ажалшадта хүртэнэ. Городуудай хүдэлмэришэдтэй ба манай интеллигенцитэй хамта бидэнэр манай Советскэ Союзые үшөө ехэ хүсэтэй болгохобди, арадай ажахын улам саашаа хүгжэхые түйлахабди, баян ба культурнаар ажаһууха болохобди. Бүхы советскэ арад зондол али бидэнэр болбол дайсанай эбдэһэн ажаһуудалаа шалаал бол түргэнөөр һэргээн болхоожо тэрээнээ үшөө һайн ба гоё һайхан болгохые халуунаар хүсэнэбди. Энээнииe түйлажа шадахабди гэжэ бидэнэр гүнзэгыгөөр найдланабди. Дайсанай дайн байлдаанай газар дээрэ бута сохижо шадааби, дайн сэгэгэй һүүлдэ ажахыгаа һэргээн болгохоо ба хүгжөөхэ зорилгонуудаа бэелүүлжэ шадахабди.

Манай колхозниигуудта, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ орондоо ехэ талха таря, овощнууд, картофель, мяха. һү, тоһо техническэ культурануудые ехээр үгэхэ хүндэтэ ба харюусалгата зорилгонууд табигдана.

Манай Ростовско областиин олон районууд, колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд үнгэрһэн 1945 ондо хүдөө-ажахын хүдэлмэринүүдые һайнаар үнгэргөө. Областиин колхозууд болбол 1944 онтой сасуулхада тарилгын бүхы талмайе 238 мянган гектар, ороохото культурануудай тарилгын талмайе 260 мянган гектар ехэ болгоо. Хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэһэнэй түлөө Сальска районда дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байгаа.

36 районуудай колхозууд 1945 оной ургасаһаа 1944 ондо ооробол 6 миллион пүүд таря ехээр гүрэнөө тушаагаа. Областиин колхозууд болбол түл абалгые нилээд ехэ олошоруулаа, малай гарзалга ехээр үсөөрүүлээ. Үнгэрһэн 1945 ондо эбэртэ бодо малай тоо болбол колхозуудаар 39 мянган толгой олошороо хонёор—103400 толгой, адуу морёор—24 мянган толгой, гахайгаар—9 мянган бүлэ олошороо. Малажалай Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр 1945 оной түрүүшын хахад жэлдэ бүхы манай областьдо ба Глубокинско районда түсгаар дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаһан байна. Тиигэбэшье бүхы юумэн хэгдээгүй, үшөө ехэ юумэнүүдые хэжэ болохо ба хэхэшье хэрэгтэй гэжэ бидэнэр һайн ойлгонобди. Колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд болбол үшөө холо ехэ ашаглагдаагүй тиимэ ехэ хүсэ шадал ба арга-боломжонуудтай байна. Манай уялга хадаа—1946 ондо баян ургасые түйлажа, өөрынгөө Эхэ оронниие талха тарян ба хүдөө-ажахын бусад продуктнуудаар үшөө һайнаар хангаха болон колхозууд ба колхозниигуудай олзые дээшэлүүлхэ уялга байна.

Үндэр ургасын хуби заяан хадаа мүнөө үбэлэй үдэрнүүдтэ ехэнхидээ шиидхэгдэхэ байна. Үбэл үнгэржэ байна. Хабарай тарилгада бэлэдхэлые үглөөдэртэ болгонтүй мүнөөдэртэнь хээбди, час болгон үнэтэй байна.

Манай МТС-үүд, колхозууд ба совхозууд тракторнууд ба прицепной зэмсэгүүдые заһабарилжа байна. Александровска, Пролетарска, Ремонтнинскэ, Первомайска, Ольшанска МТС-үүд, Целинскэ Ленинэй орденто зерносовхоз тракторнуудые заһабарилха жэлэйнгээ түсэбые январьда дүүргээ. Манай областиин бүхы МТС-үүдээр тракторнуудай 64 процентнь мүнөө дээрээ хүдэлмэридэ бэлэн болоод байна, совхозуудаар—81 процент. Манай колхозууд 13287 морин плугуудые—70 процент ба 4169 сеялкэнүүдые—60 процент заһабарилан гаргаад байна.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай Эсэгэ оронной ажабайдалда мүнөө ехэхэн ба алдарта үдэрнүүд боложо байна. Советскэ арад зон болбол СССР-эй Верховно Соведтэ эгээл эрхим ба эгээл һайн хүнүүдээ—коммунистнууд ба партиинабэшэ хүнүүдэй сталинскэ блогой кандидадуудые ехэ баяртайгаар ба нэгэн һаналаа. һунгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай урда тээхэнэ Бухэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет болбол һунгагшадта зорюулһан өөрынгөө хандалгада хүдөө-ажахын талаар **«зорилго болбол дайнай урдахи тарилгын талмайе дахин һэргээхэ ба ехэ болгохо, колхозно тарялангай ургасые нилээдгүй дээшэлүүлхэ, малай тоо толгой олошоруулха ба малажалай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ ябадалнуудта байна. Дайн сэрэгэй гаргаһан бэрхэшээлнүүдые колхозно тосхоной богонихон болзор соо дабан гараха ябадалые, бүхы колхозниигуудай шанга шадалтай ба культурна һуудалтай болохо ябадалые түйлаха хэрэгтэй» гэжэ заагаа һэн.**

Бидэнэр, советскэ Доной колхозниигууд, большевистскэ партиин Центральна Комитедэй хандалгада харюу болгон хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ хүдөө-ажахын бүхы ажалшадые урилнабди. Энэ мүрысөөндэ ороходоо бидэнэр өөһэд дээрээ иимэ уялгануудые абанабди:

1. Болзорһоо урид—1946 оной мартын 1 хүртэр ба үндэр шанартайгаар МТС-үүд ба совхозуудай тракторнууд ба тракторна прицепной зэмсэгүүдые—плугууд, сеялкэнүүд, культиваторнууд, борнойнуудые заһабарилха. МТС-үүд ба совхозуудаар урдахи жэлнүүдтэ тарялан дээрэ хүдэлмэрилөөгүй бүхы машинануудые дахин һэргээхэ. Бүхы тракторнууд ба хүдөө-ажахын машинануудые эзэн ёһоор хадагалхые эмхидхэхэ.

2. 1946 оной мартын 1 хүртэр колхозууд ба совхозуудай бүхы морин зэмсэгүүдые хабарай тарилгада бэлэн болгохо, тэрээнэй түлөө колхозно кузницануудай хүдэлмэрие һайжаруулха.

3. Хүдөө-ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэдэ һайнаар бэлэд хэгдэһэн кадрнуудай шиидхэхы удхаша-нартай байһаниинь мэдээжэ, МТС-үүдэй дэргэдэхи, совхозуудтахи курсануудай ба механизациин һургуулинуудай һуралсалай шанарые дээшэлүүлхэ, тарилгын эхилтэр трактор болгониие хоёр квалифицированна трактористнуудаар хангаха.

4. Тарилгын хүдэлмэринүүдэй эхилхэһээ урда бригаданууд ба звенонуудай составые бүхэжүүлхэ, хэлсээтэ хүдэлмэринүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ба колхоз бүхэндэ ажалай үндэр заршамые хангаха. Үлэһэн үбэлэй сагые колхозно кадрнуудые—колхозой түрүүлэгшэнэрые, бригадирнуудые, звеньевоудуудые, моришодые, һаалишадые олоорынь һургахын түлөө хэрэглэхэбди, тэдэниие социалистическэ тарялангай ба малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсуулхабди. Саг болзортонь богонихон болзорой курсануудта прицепщигууд ба сеялщигуудые эльгээжэ, һурган гаргахабди.

5. Хабар тариха бүхы талмайнуудта үндэр шанартай тарилгын сортовой—ороoһоной, овощнуудай, техническэ, бобово, кормовой культурануудай ба картофелиин үрһэнүүдые бэлэдхэбди. Тэдэниие хадагалхын түлөө хатуу шанга. үдэр бүриин хиналта табихабди.

6. Газарые үтэгжүүлэнгүйгөөр үржэлгыень дээшэлүүлхэ гээшэ аргагүй байна. Нютагай үтэгжүүлгэнүүдые гүйсэд хэрэглэхэбди. Хабарай тарилгын эхилхэһээ урда өөрынгөө тарялангууд дээрэ 500 мянган тэргэ наг шэбхэ ба бусад нютагай үтэгжүүлгэнүүдые гаргахабди.

7. Морид ба хүдэлмэришэ сарнуудаа анхаралтайгаар харууһалгые эмхидхэхэбди, тэдэниие зүбөөр эдеэлүүлхэ ба хараха, мори ба сар болгониие хабарай хүдэлмэриин эхилхэдэ һайн ба дундаһаа дээшэ шадалтай байхые түйлахабди. Хүдэлмэришэ малай харууһанда эзэн бусаар хандадаг ушарые усадхажа, адуу морид ба хүдэлмэришэ сарнуудаа эрхим колхозниигуудта тушаажа үгэхэбди. Хом тоног ба тэргэдые бүрин заһахабди, хаана тэдэнэй дутаа һаа, шэнээр хэхэбди.

8. Тарилгын хүдэлмэринүүдэй эхилхын түрүүшын үдэрнүүдһээ поли дээрэ бүхы хүдэлмэриин малнуудые гаргахын түлөө ба тэдэниие тарилга дүүрэтэр нефтебазаһаа түлишэнүүдые асаралгада таһалдуулхагүйн түлөө МТС-үүд ба совхозуудые бүхы хабарай тарилгада хүрэхэ түлишын запасаар хангахабди.

9. Тарилгын эхилхэһээ урда МТС, колхоз ба совхоз болгоной тарилгада бэлэн байһаниинь хаража ба шалгажа үзэхэбди.

10. Севооборот хэгдэһэн газарнуудта таряае зүбөөр тааруулжа тариха, ургасые дээшэлүүлхын түлөө хэрэгтэй хэмжээ-ябуулгануудые нарин нягтаар гаргаха эрхим бригадануудай, звенонуудай ба социалистическэ тарялангай мастернуудай дүршэлнүүдые хараалаа абажа эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэдэ бидэндэ манай агрономууд, землеустроительнууд ба хүдөөажахын бусад мэргэжэлтэд туһалха байна. Дайн сэрэгэй бүхы үедэ тэдэнэр хадаа колхозно таряашадтай гар гараа барилсан өөһэдынгөө уялгые хүндэтэйгөөр ба амии бэе хайрлангүйгөөр дүүргэжэ байгаа. Тиин мүнөө, дайн сэрэгэй хойтохи Сталинска табанжэлэй түрүүшын хабар, тэдэнэр бүхы байха хүсэеэ хүдөөажахын наукануудай амжалтануудые ажаһуудалда нэбтэрүүлхын түлөө үгэхэ байна.

Манай касагууд-колхозниигуудай үгэ хатуу сахи. Бидэнэр хүдөөажахын продуктнуудай үйлэдбэрие түргэнөөр дээшэлүүлхые түйлахабди гэжэ найдуулнабди. Өөрынгөө советскэ гүрэндэ талхашье, мяхашье, овощнуудыешье, манай Эхэ оронной сэсэглэн мандахын түлөө юу хэрэгтэйб, бултыень үгэхэбди.

Социалистическэ мүрысөөнэй туг доро хабарай тарилгын бэлэдхэлнүүдые жэшээтээр үнгэргэебди!

1946 ондо шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй эрхим ургаса абаябди!

Манай хүндэтэ Советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай колхозно байгуулта мандаха болтогой!

Ленин-Сталинай Агууехэ парти мандаха болтогой!

Манай сэсэмэргэн вождь ба багша, колхозно таряашадай инаг нүхэр—Иосиф Виссарионович Сталин мандаха болтогой!

Дайн сэрэгтэ илаабди— мүн тарялан дээрэшье илахабди!

Ростовско областиин бүхы колхозууда МТС-үүд ба совхозуудай 326.109 хүнүүдэй хабаадалгатай хамтын суглаанууд дээрэ хэлсэн үзэгдэжэ батадан абтаба.

Ленинград. Горькиин нэрэмжэтэ «Печатный двор» гэжэ хэблэлэй газарта дипломатиин түүхын хоёрдохи ба гурбадахи томуууд 500 000 экземпляр тиражтайгаар хэблэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: контролёр С. Н. Панышева бэлэн болоон номуудые шалгажа байна.

Г. Чертовой фото (ТАСС-эй Фотохроника)

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Барилгын ба харгын машинобүтээлгын бүхэсоюзна Арадай Комиссариадые бии болгохо тухай

1. Барилгын ба харгын машино бүтээлгын бүхэсоюзна Арадай Комиссариат бии болгохо.

2. СССР-эй Совнаркомоор баталагдаһан спискэдэй ёһоор предприятинууд ба организацинуудые барилгын ба харгын машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадта дамжуулан үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль,
1946 оной февралиин 17

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Барилгын ба харгын машинобүтээлгын Арадай Комиссараар нүхэр А. М. Соколовые томилхо тухай

Нүхэр Соколов Константин Михайловичые барилгын ба харгын машинобүтээлгын Арадай Комиссараар томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной февралиин 17.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Дунда машинобүтээлгын Арадай Комиссариадые автомобильна ажаүйлэдбэриин арадай Комиссариат болгохо тухай

1. Дунда машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадые автомобильна ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат болгохо.

2. Автомобильна ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар Акопов Степан Акоповичые томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной февралиин 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАГДАҺАН ДЕПУТАДУУДАЙ СПИСОК

Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаһан депутадууд:

[Февралиин 15-най ба 17-ной номерой үргэлжэлэл].

Туркменскэ ССР

САПАРОВА Огульшекер-Гсон — Теджинскэ округ
ТАИТАРОВА Оразбико—Каахтинска округ
ХАРИТОНОВ Федор Петрович—Керкинскэ городской округ
ЭРСАРИЕВ Ораз Гельды—Пльялинска округ.

Узбекскэ ССР

АБДУЛЗАЕВ Гафар Гайдарович—Самаркандска городской округ
АБДУЛЛАЕВ Миллибай—Кокандска городской округ
АБДУРАХМАНОВ Абдуджабар—Ферганска округ
АСКАРОВА Таджихон—Наманганскэ городской округ
БАДАЛЬБАЕВ Саткул—Каршинска округ
БЫЛБАС Василий Андреевич—Бухарска хүдөөгэй округ
ГУСЕВА Александра Константиновна—Ташкентскэ—Орджоникидзевскэ городской округ
ЕМЦОВ Василий Яковлевич—Турткульска округ
ЕМЦОВ Сергей Константинович—Ташкентскэ—Кировскэ городской округ
ИБРАГИМОВ Ахмеджан—Ургенчскэ округ
ИШАНТУРАЕВА Сара—Наманганска хүдөөгэй округ
КАРИМОВА Турсунай—Ленинскэ округ
НАРЫ-НИЯЗОВ Ташмахамэд Ниязович—Самаркандска хүдөөгэй округ
ЛЕБЕДЕВ Иосиф Дмитриевич—Катта-Курганска округ
ЛЮБИМОВ Александр Васильевич—Шахрисябзска округ
МИРЗА-АХМЕДОВ Мансур—Чимбайска округ
МИРЗАЕВ Тишабай—Андижанска городской округ
МУКУМБАЕВ Карим Каримович—Бухарска городской округ
КУРМУХАМЕДОВ Михаил Михайлович—Ташкентскэ—Ленинскэ городской округ
ПИТОВРАНОВ Евгений Петрович—Джизакска округ
РАХИМОВ ИШАНКУЛ—Термезска округ
СЕМИЛЕТКОВА Ирина Николаевна—Ташкентскэ хүдөөгэй округ
ТУРСУНКУЛОВ Хамракул—Янги-Юльскэ округ
УСМАНХОДЖАЕВ Бузрук—Кокандска хүдөөгэй округ
ХОЛМАТОВА Хидоят—Андижанска хүдөөгэй округ.

Таджикска ССР

АППОЛОНОВ Аркадий Николаевич—Ура-Тюбинскэ округ
АШУРОВ Негмат—Джиликульска округ
БОБОКАЛОНОВ Пулат—Ленинабадска хүдөөгэй округ
БУЛАНОВ Петр Сергеевич—Ленинабадска городской округ
ГАДОЛИЕВ Чурбаншо—Хорогско округ
ГОРДЕЕВ Александр Семенович—Сталинабадска городской округ
ДЖАЛИЛОВ Раджаб-Али—Бильджуанска округ
ИСАЕВ Таджидин—Захматабадска округ
ИСКАНДАРОВ Джурабек—Файзабадска округ
ИСМАИЛОВА Мамлакат—Хаитска округ
КАМБАРОВ Мурадали—Октябрьска округ
НАДЫРБАБАЕВА Она—Науска округ
НАЗАРОВ Сафарали—Шуроабадска округ
НОРМУРАДОВА Ихболь—Сталинабадска хүдөөгэй округ
ПАВЛОВСКИЙ Евгений Никанорович—Коктащска округ
САЛИЕВ Ульмас—Исфаринска округ
САЛИХОВА Робия — Орджоникидзеабадска округ
КСКАРЕВ Дмитрий Степанович—Пенджикентскэ округ
ТУРСУН-ЗАДЕ Мирза—Гармска округ
УСМАНОВА Тыник — Шахристанска округ
ХАЙДАРОВА Бибисара — Курган-Тюбинскэ округ
ХАРЧЕНКО Андрей Владимирович—Регарска округ
ШАРИПОВ Ахмеджан—Канибадамска округ
ШАРИПОВ Манзар—Тавиль — Даринска округ
ШАРИПОВА Гавгар—Кулябска округ.

Казахская ССР

АБДЫКАЛЫКОВ Мухамеджан—Кзыл-Ординска округ
АЛИМЖАНОВ Аубакир — Карагандинска городской округ
АЛШИНОВА Нурхия — Аягузска округ
БАЗАНОВА Наймо Уразгуловна—Семипалатинска округ
БЕГЕЛЬДИНОВ Талгат Якубекович — Молотовско округ
ГАБДУЛЛИН Малик — Кокчетавска округ
ГЕЙКО Анна Абрамовна — Павлодарска округ
ГУРОВА Клавдия Ивановна — Алма-Атинска городской округ
ДАУГАРИН Сисембе — Актюбинска округ
ДЖАНГОЗИН Джаний-Бек — Алма-Атинска хүдөөгэй округ
ДОСТАЕВА Балганым—Гурьевскэ округ
ЕРМЕКОВ Байбек—Чимкентскэ хүдөөгэй округ
ЗАГОЗЕЛЬЕВ Александр Петрович—Петропавловска городской округ
ЗОЛОТУХИН Михаил Иванович—Амангельдинскэ округ
КАЗАКПАЕВ Абдисамет—Акмолинска округ
КОНОВАЛОВ Николай Иванович—Петропавловска хүдөөгэй округ
КУАНЫШПИЕВ Калибек—Кустанайска округ
ОГОЛЬЦОВ Сергей Иванович—Чимкентскэ городской округ
ОМАРОВ Ильяс—Зайсанска округ
ОНГАРБАЕВА Салиха Косимовна—Талды-Курганска округ
САЛИН Минайдар Салимович—Уральска округ
САТПАЕВ Каныш Имантаевич—Карагандинска хүдөөгэй округ
ФИЛИППОВ Константин Иванович — Джамбулска округ
ЧЕСНОКОВ Семен Алексеевич—Усть-Каменогорско округ
ШАЯХМЕТОВ Жумабай—Туркестанска округ

Киргизскэ ССР

АНДАБЕКОВА Бактагуль—Кировскэ округ
ВЕЛИЧКО Екатерина Павловна—Фрунзенска пролетарска округ
ДЖАНАЛИЕВ Кадырады—Токтогульска округ
ДЖАРКЫМБАЕВ Абдыш—Балыкчинскэ округ
ИВАНОВ Александр Минович—Кочкорско округ
ИМАНАЛИЕВ Шаршан — Нарынска округ
КАЧКЕЕВ Кадыркул—Ляйлякска округ
КУЛАТОВ Торобай—Узгенскэ округ
ЛОЗОВСКИЙ Соломон Абрамович—Молотовско округ
МАЛИКЕЕВА Нарбубу—Караванска округ
МАМБЕТОВ Болот—Калининска округ
МАМЫТОВА Сокубай—Иссык-Кульска округ
МАНКУЛОВА Джанылча—Кантска округ
НАРОЖНЫЙ Николай Григорьевич—Ошско городской округ
РЕБРОВ Иван Павлович—Паукатска округ
СКРЯБИН Константин Иванович — Чуйска округ
СОРОМБАЕВ Ибрай—Пржевальска округ
СУЛЕЙМАНОВ Турсун-Али—Ошско хүдөөгэй округ
СУЛТАНБЕКОВА Алтынчач—Кызыл-Аскерскэ округ
СУРАМБАЕВ Камбарали—Джалал-Абадска округ
ТОКОБАЕВ Моллогазы—Таласска округ
ТУРАТБЕКОВ Досалы— Фрунзенска—Первомайска округ
ШАБАЕВ Досу—Базар-Курганска округ.
ЦЫПОКОВА Керимбюбю—Сталинска округ
ШУВАЛОВ Василий Дмитриевич — Фрунзенско—Свердловскэ округ

Карело-Финскэ ССР

АФАНАСЬЕВА Анна Степановна—Кондопожско хүдөөгэй округ
БЕЛЯЕВ Иван Степанович—Суоярвска округ
БОГДАНОВ Андрей Дементьевич—Олонецкэ округ
ВВЕДЕНСКИЙ Владимир Петрович — Прионежскэ округ
ВЕДЕНЕЕВ Борис Евгеньевич—Первомайска округ.
ВИРОЛАЙНЕН Вольдемар Матвеевич—Кемскэ городской округ
ГЕРАСИМОВА Агафья Павловна—Пудожско округ
ГОРБАЧЕВ Марк Васильевич—Беломорско городской округ
ЕФРЕМОВ Александр Николаевич — Кемска хүдөөгэй округ
ИГНАТОВА Наталия Петровна—Железнодорожно округ
ИГНАТЬЕВА Анна Александровна—Беломорско хүдөөгэй округ
КУДРЯВЦЕВА Екатерина Александровна—Сегежскэ городской округ
КУКЕЛОВ Николай Иванович—Заонежска округ
КУУСИНЕН Отто Вильгельмович—Куркийокско округ
ЛАНГУЕВА Матрена Сергеевна—Лоухско округ
ЛИТВИНОВ Максим Максимович—Кондопожско городской округ
МАЗУРУК Илья Павлович—Сегежскэ хүдөөгэй округ
МЕЛЕНТЬЕВ Владимир Аверьянович—Пряжинска округ
ОРЛОВ Георгий Михайлович—Сортавальска (Сердобольско) хүдөөгэй округ
ПАПАНИН Иван Дмитриевич—Октябрьска округ
ПРОККОНЕН Павел Степанович—Ругозерско округ
СЕДОВ Григорий Иванович—Сортовальска (Сердобольско) городской округ
СЮКИЯЙНЕН Иосиф Иванович—Медвежьегорско городской округ
ТАИМИ Адольф Петрович—Заренка округ
ФЕДОТОВА Парасковья Григорьевна—Медвежьегорско хүдөөгэй округ

Молдавская ССР

БОБАНОВА Мария Максимовна—Кишиневско хүдөөгэй округ
БРОВКО Федор Григорьевич—Единецкэ округ
БРУМА Ефим Никитович—Сорокско округ
БУКОВ Емельян Нестерович—Комратска округ
ВЕТЧИНКИН Кузьма Федорович—Кагульска округ
ДАМАСКИН Василий Никифорович—Тараклийска округ
ЗАНСИР Мария Филипповна—Ютирасполько окрг
КАЛМЫШ Вера Константиновна—Страшенска округ
КОВАЛЬ Николай Григорьевич—Окницка округ
КОЖУХАРЬ Петр Максимович—Дубоссарска округ
КОМЕРЗАН Кирилл Иванович—Бельцкэ окург
МАРИЯН Екатерина Константиновна—Нисгоренска округ
НАКОНЕЧНЫЙ Михаил Федотович — Флорештскэ округ
ОТЯН Домаха Емельяновна—Котовско округ
ПОЛОЗ Петр Матвеевич—Каушанскэ округ
ПОЯН Николай Алексеевич—Кишиневско городской округ
ПУСТИКА Ирина Иосифовна—Рыбницкэ округ
РОТАРЬ Александра Дмитриевна—Корнештскэ округ
РУДЬ Герасим Яковлевич—Дрокиевско округ
САЛОГОР Никита Леонтьевич—Телешткэ округ
ТАНАСЕВСКИЙ Максим Никифорович—Бендерскэ округ
УНГУРЯН Петр Николаевич—Фалештскэ округ
ФРУНЗА Мария Петровна—Резинскэ округ
ЦАРАНОВ Степан Васильевич—Оргеевскэ округ
ЧЕБАН Иван Дмитриевич—Лип[illegible]ска округ.

Литовско ССР

АМБРАЗЕВИЧУС Иезасым Антонины—Мариямпольска округ
АПИВАЛА Сталнисловас Петрович—Утянска округ
БАГАЧЮНАС Юозас Антонович—Укмергскэ округ
БАРТАШУНАС Иосиф Марцианович—Вильнюсскэ зүүн округ
ВАЙТЕКАЙТИС Пранас Ионович—Мажейскэ округ
ВЕНЦЛОВА Антанас Томович—Алитусска округ
ГРИШИН Иван Тихонович—Клайпедскэ округ
ИСАЧЕНКО Александр Никитович—Зарасайска округ
КАРЕЦКАС Пятрас Ионович—Вильнюсскэ баруун округ
КАУНАЙТЕ Мария Прановна—Тракайска округ
КОВАЛЕВ Федор Гаврилович—Вильнюсскэ хүдөөгэй округ
КРИШЧУНАС Ионас Винцевич—Кедайнска округ
ЛУКАШЯВИЧЕНЕ Мария Казовна—Каунасска городской округ
МАЛИНИУСКАС Станиславас Юозович—Таурагска округ
МАРГИС Ионас Ионович—Паневежска городской округ
МАЦЕВИЧЮС Ионас Антанович—Рокишска округ
МАЦИЯНУСКАС Ионас Ионович—Паневежскэ хүдөөгэй округ
МИСЕНЕ Антонин Юозовна—Расейнска округ
ПЕТРАУСКАС Нипрас Ионасович—Каунаска хүдөөгэй округ
НАЖЕМЯЦКАС Балис Ионович—Биржайска округ
ПРЕЙКШАС Казис Казьевич—Тельшайска округ
РЕИШИТЕ Эмилия Казовна—Шауляйска городской округ
СОКОЛОВ Александр Петрович—Швенческэ округ
СТАЙВЕНЕ Она Иозовна—Шауляйска хүдөөгэй округ
ТРЕЙГЕНЕ Магдалена Ионовна—Вилкавишска округ

Латвийска ССР

БРАНТКАЛН Детлав Карлович—Мадонско округ
ВЕЙЛАНД Давид Замелевич—Елгавска округ
ГУСТСОН Ян Янович—Баусксска округ
ДЕГЛАВ Фриц Юрьевич—Задвинска округ
ЗАЛЫТЭ Клара Эдуардовна—Тукумска округ
ЗАРИНЬ Вероника Кондратьевна—Пролетарска округ
ЗИМИНЬ Марта Яновна—Рижскэ хүдөөгэй округ
КАУСС Меланья Донатовна—Вилякска округ
КИРХЕНШТЕЙН Август Мартынович—Цесска округ
ЛАТКОВСКИЙ Викентий Казимирович—Вилянска округ
ЛАЦИС Вилис Тенисович—Кировскэ округ
ЛЕЙНЬШ Пауль Янович — Талсенскэ округ
ЛИГУТС Владислав Александрович—Лепайска округ
ЛУРИНЬ Антон Антонович—Краславска округ
ИГЕВИЧ Мария Антоновна—Илукстска округ
ПАУКЛЬ Эльфрида Яновна—Сталинскэ округ
ПАЛДЫНЬ Ева Яновна—Вентспилсскэ округ
ПЕЛЬШЕ Арвид Янович—Резекнескэ округ
РОКПЕЛНИС Фрицис Янович—Кулдигско-Айзпутесскэ округ
РЯЗАНОВ Василий Федорович—Московско округ
САМСОН Август Карлович—Гулбенскэ округ
СМАГАР Иван Станиславович—Даугавпилсска округ
СТРАЗДЫНЬ Карл Янович—Валмерскэ округ
ЭГЛИТ АВГУСТ Петрович—Екабпилсска округ
ЮРГЕН Ян Янович—Валкскэ округ

Эстонско ССР

БАРОТКИНА Эльфрида Юхановна—Муствеевскэ округ
ИЛЛИССОН Леонхард-Фридрих Адович—Харьюска баруун округ
КАЗАКОВ Михаил Ильич—Валгаска округ
КАЛЕВИСТЕ Кустас Юрьевич—Хаапсалуска округ
КЕПМАН Август Юрьевич—Вильяндиска хүдөөгэй округ
КИПП Мария Юрьевна—Пайдескэ урда округ
КОСРТ Альфред Юрьевич—Тартусска городской округ
КУММ Борис Гансович—Пярнуска городской округ
ЛАУРИСТИН Ольга Антоновна—Харьюска зүүн округ
ЛЫХМУС Фердинанд Карлович— Выруска зүүн округ
НУТ Юрий Юрьевич—Вильяндска городской округ
ПЕЛЛО Сальме Кустасовна—Таллинска-Нымесскэ округ
ПЕРОВ Георгий Васильевич—Таллинска уһан далайн округ
ПРЕСС Херман Густавич—Таллинска-Коплинска округ
ПЫЙКЛИ Эдуард Томович—Кивиылиская округ
ПЫЛЬДРОСС Иоханнес Густавович — Таллинска-центральна округ
ПЭРН Лембит Абрамович—Пайдескэ хойто округ
ПЯЛЛЬ Эдуард Николаевич—Вруска округ.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Московско прожекторно заводой үргэн хэрэглэлэй цех арад зондо электронагревательна хэрэгсэлнүүдые хэжэ гаргана. Энэ жэлэй түрүүшын кварталда мянган утюг, чайник ба бусад электрическэ хэрэгсэлнүүдые хэжэ гаргаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь—суглуулагша М. Стародубова электрочайнигуудые дуулжа байна.

Н. СИТНИКОВЭЙ фото (ТАСС-эй фотохроника)

Партийна ажабайдал

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭ

Манай большевистскэ партя болбол хүдэлмэришэн ангиин түрүү отряд мүн. Хүдэлмэришэн ангиин түрүү хүнүүд большевистскэ партиин зэргэдэ элсүүлэгдэжэ идейно ба политическэ талаар хүмүүжүүлэгдэһэн бүхы ажал шадталаа хамта коммунизмын түлөө тэмсэжэ байна.

Большевистскэ партиин эмхидхэлэй ба нягтарал нэгэдэхэ ябаган түбхын түрүүндэ партиин составһаа дулдыдаг даха байна. Тиимэ дээрэһээ манай партии ходолоо партиин составай ургаха ябадала ехэхэн анхаралаа табидаг юм.

Һаяхан болоһон ВКП(б)-гэй айкомой ээлжээтэ пленум болбол үнгэрэгшэ 1945 ондо аймагай партийна организацинуудай ургалтын дүн тухай асуудал зүбшэн хэлсэд, зарим партийна организацинууд хадаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаринуудые ба ВКП(б)-гэй обкомой XVIII пленумэй шиидхэбэринуудые дүүргэнтэ бэ гохо зүураа, түбхын түрүүндэ түрүү хүнүүдые партиин зэргэдэ шилэн абаха гэһэн асуудалаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэбэ гэжэ тус пленум тэмдэглэһэн байгаа. Гэбэшье, зарим партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала партийна асуудал тушаа хүсэд анхаралаа табидаггүй байһан баримтанууд элирүүлэгдэбэ.

Түнхэнэй аймагай олонхи партийна организацинууд болбол колхозуудай ба хүдөө-ажахын кадрнуудые, илангаяа хүтэлбэрихы мэргэжэлтэй хүнүүд тракторист нууд, комбайнернууд, һаалишан, аду шэд ба хонишодые партида хангалтагүйгөөр элсүүлһэн байна. Үнгэрэгшэ 1945 ондо партида абаһан хүнүүдэй ородоо 10.5 процентнь тракторис тнууд ба комбайнернууд, 7 процентнь газар таряаланг ай бригадирнууд, 3 процентнь һаалишад, абтаһан байгаа.

Тэрэшэлэн партийна организацинууд комсомолецуудые хангалтагүй өөр партида элсүүлбэ. Зарим партийна эхин организацинууд, жэшээлхэдэ, «Улаан Шанай», „Заря", «Красный пахарь» „Победа", Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинууд болбол 1945 оной турша соо партида нэгэшье хүниие абаагүй байха юм. Мүн „Осоавиахим", „Улаан—Торо" „Путь-Ленина", XVIII партсъездын ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд болон Кыренскэ ба Түнхэнэй МТС-үүдэй дэргэдэхи партийна эхин организацинууд хадаа ургаха дүүрэн базатай байгаашье һаа, энэ талаар тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри партийнабэшэ эдибхитэдэй комсомолецуудай ба залуу коммунистнуудай дунда тон һулаар ябуулагдана. Политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха асуудал партийна эхин организацинуудай гол шухала хүдэлмэринь мүн. Энэ хадаа шэнэ асуудал бэшэ, харин партийно эмхидхэлэй хүдэлмэридэ гол учаг тогтынь болоно тоологдоно. Тэрэ гадна олон партийна эхин организацинуудта партида ороход бэлэн болоһон кандидадуд олон бии. Жэшээ хэлэхэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организацида ... хүн, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз... —4 хүн, «Политот елец» колхоз... партийна эхин организацида 5 ... бии.

Зарим партийна эхин организацинууд шэнэ хүнүүдые партида ... суудалда тон хайшаа хэрэгээр хан... ушарнууд үзэгдэһэн юм. Жэшээнь „Путь Ленина" колхозой дэргэ... партийна эхин организаци болбол ВКП(б)-гэй членэдэ кандидадаар нүхэр ... Ажеева гэгшые абаһан байгаа. Тэрэ энэ нүхэр хадаа партиин уставые ... программые мэдэхэгүй байба. ... аймгүйсэдкомой партийна эхин организаци нүхэр С. Л. Томергонова, ... банкын таһагай дэргэдэхи партийна ... организаци нүхэр В. Л. Сагаева ... дые партида кандидадаар абахадаа ... дэнэй хэрзэргэ бэлэдхэл ... харгалзаа абаагүй байба. ... ВКП(б)-гэй айкомой бюро болбол партийна эхин организацинуудай ... хэбэриие батадаагүй һэн. ... 1945 оной нюурта ВКП(б)-гэй ай... бюро болбол партийна эхин орга... цинуудай партида абаһан 13 ... батадаагүй байба. Энэнэр хадаа ... на эхин организацинуудаар ... бэ эдхэлгүйгөөр абтаһан байгаа. ... ябадал сашадаа гэсэмэ р бэшэ.

Эндэһээ зорилго эли. Нэгэдэ... колхозуудай ба МТС-үүдэй дэргэ... партийна эхин организацинууд ... өөрыгөө тойруулан партийнабэшэ ... эдибхитэдые бии болгохо ... нүхэр Сталин болбол партийна... эдибхитэниие большевистскэ ... гол тулгуури гэжэ тоолодог байна.

Хоёрдохеор комсомольско эхин ... низацинуудта хүтэлбэри үгэхэ ябадал ... үндэһөөрынь һайжаруулха хэрэг... Комсомолецууд хадаа партида ... элсүүлхэ хэрэгтэ үндэһэн база ... тула, тэдэнэртэй үдэр бүхэндэ ... ческэ хүдэлмэри хэхэ зайлашагүй ...

Гурбадахяар, залуу коммунист... мүн бүхы коммунистнуудые ... ческээр хүмүүжүүлхэ тушаа ... анхаралаа табиха ёһото бии. ... ороһон хүнүүдые политическэ ... тическэ дүүрэн бэлэдхэхэ угаа ... болоно. Түбхын түрүүндэ, ВКП(б) ... уставые тэдэнэртэ гүнзэгыгөөр ... гуулхаһаа гадна, «Партиин член... эрхэ ба үүргэнүүд», „Кандидат... стаж» гэхэ мэтэ асуудалнуудые ... гуулха шухала. Мүн тэрэшэлэн ... коммунистнуудые партийна эхин ... низацинуудай хүтэлбэри ба ... жаар практическа хүдэлмэридэ ... дуулха хэрэгтэй.

С. ТАХАНОВ, ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айкомой эмхидхэлэй-инструкторско таһагые даагша.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Баргажанай 439-дэхи һунгуулиин Окружной Комиссиин ...гшэ нүхэр **А. Ф. Ткачев** болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутат болоһоной үнэмшэлгэ нүхэр **Лобсанов** Бу... Лобсановичта барюулжа байна.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Яруунын 440-дэхи һунгуулиин Окружной Комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Б. Р. Мужанов** гэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутат болоһоной үнэмшэлгэ нүхэр **Гомбоева—Языкова** Клавдия Ивановнада барюулжа байна.

А. Поповой фото.

Нүхэр А. В. Кудрявцевта Союзай Соведэй депутат болоһон тухай үнэмшэлгэ барюулагдаба

...Союзай Верховно Соведэй Союзай ...һунгалтануудые хэхэ Улан-Үдын ...городской һунгуулиин окруж... комиссиин гэртэ февралиин 12-то ...олоороо суглараба. Эндэ комиссиин ...лэ гадна, олон-нийтын органи...дай болон ажалшадай общество... түлөөлэгшэд, мүн тэрэшэлэн хэб...нуудай түлөөлэгшэд байлсана.

...окружной комиссиин түгэсхэлэй ...ые нээхэ зуураа, комиссиин ...гшэ нүхэр Н. Г. Балдано иигэжэ

...билэндэ юрын үдэр бэшэ. ...хаза СССР-эй Верховно Совед... һунгалтануудые хэхэ дүүргэбди. ...һунгалтануудта арад зон гэшэ һа... нэгэн хүн шэнгеэр нэгэдэжэ, ...Верховно органдо депутатуу... Коммунистнууд ба партий... ...лэй блок илаба. Манай ...округ соо, мүн бүхы Со... соо энэ һунгалтанууд хадаа ...дай айхабтар ехэ политичес...тэйгээр үнгэрбэ. Бүхы һун...гогуулаар арад зоной үнэрэр ...ба эмхи гуримтай байһан ...гдэбэ. һунгуулиин участ... комиссинуудай мэдээсэһэнэй ...лиин 10-да үдэрэй 12 часта ...хахаһаа ехинхи, һунгагша...туа үгэһэн байгаа.

...10-ай үдэр болбол үнэхөө...арадай һайндэр боложо, ехэ...лта ба хүхюун сэнгэлиг яба...нагүй болоһон байна. Энэ ...ые манай һунгагшад хүлеэн ...ан юм. һунгуули хэжэ байха ...шадай өөһэд хоорондоо хөөрэл... ...сахан арадуудай агууехэ ...Сталинай тухай угэ ту... Агуухэ багша нүхэр Стали...һан гоё һайхан үгэнүүдые хүн бүхэн үнэн зүрхэнһөөн хэлэбэд.

—Урнада һунгуулиин бюллетениие табиһан лэ һунгагша бүхэн омогтой дорюунаар иигэжэ хөөрэлдэбэ: «Большевистскэ партиин түлөө, нүхэр Сталинай түлөө би айхабтар ехэ хүхюун баяртайгаар голосоо үгэнэб». Энээгээрээ манай һунгагшад хадаа большевистскэ партиин ба советскэ правительствын политикые үнэн зүрхэнһөөн һайшаабад, гэжэ нүхэр Балдано хэлэнэ.

—Тиимэ болохолоороо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидатуудай түлөө нэгэн һаналаараа голосоваһан ябадал болбол бүхы советскэ арадай коммунистическэ партиие ба арадуудай агууехэ вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие нарин нягтааһ тойрюжо жагсаһан демонстраци болобо, гэжэ нүхэр Балдано саашань хэлэнэ. **(Нэрьемэ альга ташалган).**

—Манай һунгуулиин округой һунгагшад большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн, манай Эхэ ороной дулаатэмэ патриот, шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ Александр Васильевич Кудрявцевай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэбэ. **(Нэрьемэ альга ташалган).**

һүүлэрынь нүхэр Н. Г. Балдано болбол «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 102-дохи статьягай үндэһөөр, голосованид хэһэн дүнгэй ёһоор, һунгуулиин окружной комисси болбол Союзай Советтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Үдын 343-дахи городской һунгуулиин округто һунгагшадай голосуудай булкэ ехэ хубиие абаһан Александр Васильевич Кудрявцев болбол СССР-эй Верховно Советтэ депутатаар һунгагдаба гэжэ тогтообо», гэжэ хэлэбэ.

Тэндэ байлсагшадай нэрьемэ альга ташалган доро һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Г. Балдано болбол СССР-эй Верховно Советтэ депутатаар һунгагдаһан тухай үнэмшэлгын бэшэг нүхэр А. В. Кудрявцевта барюулаад, тэрэниие халуунаар амаршалха зуураа, өөрынгөө һунгагшадай энэ этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхые хүсэбэ. **(Нэрьемэ альга ташалган).**

Нүхэр А. В. Кудрявцев болбол харюу үгэ хэлэбэ. Тэрэ иигэжэ хэлэһэн байгаа гэбэл:

—Таанараар ба олониитын болон ажалшадай общественнуудай түлөөлэгшэнүүдээр дамжуулан, намда иимэ ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө өөрынгөө бүхы һунгагшадта баясхалан хүргэнэб. Би болбол өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо үнэн сэхээр алба хэхэб, Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаб гэжэ уялгаяа үгэнэб,—гэжэ хүхюунээр ба омогтойгоор хэлэбэ.

—Өөрынгөө эрил шууд оа шадабаритай хүдэлмэреэр арад зоной амгалан тайбан байхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр, хэрбээ хэрэгтэй болоо һааяа ами наһаа үгэжэ хүдэлмэрилхэ байхаб гэжэ һунгагшадайнгаа үмэнэ уялга абанаб,—гэжэ нүхэр А. В. Кудрявцев омогтой дорюунаар хэлэнэ.

һүүлэрынь Улан-Үдын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд болон албахаагшадай үмэнэһөө ерэһэн түлөөлэгшэ нүхэр Федоров ба Дивизионно станциин сэрэгэй частьнуудай болон гарнизоной личнэ составай үмэнэһөө ерэһэн түлөөлэгшэ нүхэр Потапов гэгшэд халуун үгэнүүдые хэлэжэ, нүхэр А. В. Кудрявцевые амаршалха зуураа гүрэнэй ажал-ябуулгада хүдэлмэрилхэдээ Ленин—Сталинай партиин за б риие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхые хүсэбэд.

Г. НИМБУЕВ.

...циональностьнуудай Советтэ депутадуудаар һунгагдаһанай ...эмшэлгэ нүхэд Б. Л. Лобсанов ба К. И. Гомбоева-Языкова гэгшэдтэ барюулагдаба

...14-эй үдэр БМАССР-эй ...Соведэй Президиумэй зал соо, ...стьнуудай Советтэ һунгалта... ...Баргажанай 439-дэхи һун... ...окружной комиссиин түрүүлэг... ...Ткачев ба Национальностьнуудай ...һунгалта хэхэ Яруунын 440-... ...һунгуулиин окружной комиссиин ...нүхэр Б. Мужанов гэгшэд ...стьнуудай Соведэй депута... ...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обко... ...секретарь нүхэр Б. Л. ...БМАССР-эй габьяата артист... ...Гомбоева-Языковада СССР-эй ...Соведэй депутадуудаар һунгаг... ...үнэмшэлгэ барюулба.

...комиссиин членүүд, олониитын ...нуудай ба ажалшадай общест... ...түлөөлэгшэнэр хабаадалсаба. ...439-дэхи һунгуулиин ...комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр ...иигэжэ хэлэбэ:

...арадай агууехэ һайндэрые ...арад политическэ угаа ехэ дэб... ...тэйгээр үнгэргэбэ. Эдэнэр хадаа ...сэтгэлээрээ өөрынгөө Ленин-Стали... ...вистскэ партида ба советскэ ...вода иниг дуратай байһанаа ...харуулба, большевистскэ партиие, ...правительствые болон арадуудай ...Советскэ Союзай Гене... ...Иосиф Виссарионович Стали... ...гайгаар тойрожо жагса... ...харуулба.

...скэ арад, тэрэ тоодо манай ...һунгуулиин округой бүхы ...һунгагшад айхабтар ...гаар коммунистнууд ба ...хүнүүдэй сталинскэ бло... ...дай түлөө нэгэн хүн шэн... ...голосуудаа үгэбэ.

...ерэһэн бүхы эрэгтэй ...колхозууд, предприятинуудай, МТС-эй хүдэлмэришэн, эмхи-зургаануудай албахаагшад энэ түүхэтэ үдэрые үнэхөөрөө агууехэ һайндэр шэнги сэнгэлиг хүхюунээр угтажа бурят-монгол арадай эрхим патриот, Ленин—Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Б. Л. Лобсановые засагай Верховно органдо угаа ехэ баяртайгаар һунгаба.

—«СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ Дүримэй» 102 статьягай үндэһөөр Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Баргажанай 439-дэхи һунгуулиин округһоо һунгагшадай голосуудай олонхи хубяар СССР-эй Верховно Советтэ депутадаар нүхэр Б. Л. Лобсанов һунгагдаба гэжэ тогтоогдобо,—гээд, эндэ хабаадалсагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтуулан, нүхэр Б. Л. Лобсановта СССР-эй Верховно Советтэ депутадаар һунгагдаба гэһэн үнэмшэлгэ барюулаад нүхэр Лобсановые амаршалха зуураа, һунгагшадай этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр харюулхые хүсэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Советтэ депутадаар һунгагдаһан нүхэр Б. Л. Лобсанов үнэмшэлгэ абаад иигэжэ хэлэбэ:

«Иимэ агууехэ этигэл найдабариие намда үзүүлһэн һунгагшадаа үнэн зүрхэнһөөн халуунаар амаршалнаб. Би һунгагшадайнгаа үндэр дээдэ этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө, социалистическэ Эхэ орондоо агууехэ арадтаа, Ленин—Сталинай партида холодоо үнэн сэхээр хүдэлмэрилхэб»,—гэһэн уялга абана.

Мүн тэрэшэлэн Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Яруунын 440-дэхи һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Мужанов иигэжэ хэлэбэ:

«Манай Яруунын 440-дэхи һунгуулиин округой бүхы эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад энэ бүгэдэ-арадай һайндэрые айхабтар ехэ бэлэдхэлтэйгээр угтаба. һунгагшад бүхэн большевистскэ партиин түлөө, советскэ правительствын түлөө, агууехэ вождь Сталинай түлөө, угаа ехэ баяртайгаар голосовалхам гэжэ һунгуулиин урнануудта ошожо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн сталинскэ блогой кандидат, бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган нүхэр К. И. Гомбоева-Языковагай түлөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэбэ».

«СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ тухай Дүримэй» 102 статьягай үндэһөөр, Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Яруунын 440-дэхи һунгуулиин округһоо һунгагшадай голосуудай олонхи хубяар СССР-эй Верховно Советтэ депутадаар нүхэр К. И. Гомбоева-Языкова һунгагдаба гэжэ тогтоогдобо».—гээд мүн эндэ хабаадалсагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтуулан нүхэр К. И. Гомбоева-Языковада СССР-эй Верховно Советтэ депутадаар һунгагдаба гэһэн үнэмшэлгэ барюулаад, нүхэр К. И. Гомбоева-Языковае амаршалба.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Советтэ депутадаар һунгагдаһан нүхэр К. И. Гомбоева-Языкова үнэмшэлгэ абаха зуураа, иигэжэ хэлэбэ:

«Иимэ үндэр дээдэ этигэл найдабариие намда үзүүлһэн бүхы һунгагшадые үнэн зүрхэнһөөн халуунаар амаршалнаб. Би һунгагшадайнгаа үндэр дээдэ этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө, бүхы хүсэ шадалаа, ами наһаа, эрдэм бэлигээ гаргажа агууехэ Сталинай заһан ёһоор хүдэлмэрилхэб».

Б. ДАНСОРУНОВ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Ородой литературын түүхэ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урда тээ СССР-эй Академи Наукын литературын институдай научна сотрудникуудай хамгаржа хэһэн ажал болохо «Ородой литературын түүхэ» гэжэ номой нэгэдэхи, гурбадахи ба табадахи томууд хэблэгдэн гаргагдаһан байгаа. һаяхан хоёрдохи томой нэгэдэхи часть гараба. Мүн энэ томой хоёрдохи часть хэблэгдэн бэлэдхэгдээд байна.

Тэрэнтэй хамта, Пушкинай үеын литературада зорюулһан «Ородой литературын түүхын» зургаадахи том бэлэдхэхэ хүдэлмэри дүүрэбэ. Зургаадахи том дотор Пушкинда зорюулһан тусхай бүлэгүүдһээ гадна поэдүүд-декабристнууд, Грибоедов ба Пушкинай үеын бусад поэдүүд тухай статьянууд бэшэгдэхэ байна. Мүн тэрэ гэлэн 1820 оной прозо ба журналистика тухай материалнууд оруулагдаха болоно.

«Ородой литературын түүхэ» болбол хамтадаа 10 том болохо байна.

Долоодохи том хадаа үнгэрһэн зуун жэлэй 30—40—50 онуудай литературада, Лермонтов, Гоголь, Белинский ба бусадта зорюулагдаһан байна. Наймадахи том хадаа 60-аад онуудай ородой литературада зорюулагдана. Энээн соонь Тургенев, Гончаров, Островский, Некрасов, Чернышевский, Добролюбов ба Писаревта зарим бүлэгүүдынь зорюулагдана.

Юһэдэхи томынь үнгэрэгшэ зуун жэлэй 70—80-аад онуудай ба 90-дэхи оной эхинэй литературые харуулна. Тэрэнэй гол бүлэгүүд Л. Толстой, Достоевский, Салтыков-Щедрин, Чехов тухай хэлэхэ юм.

Арбадахи томынь Агуухэ Октябрьскэ социалистическэ революци хүртэрхи үеэ зорюулагдана. Тэрээн соо гол һуури Горький ба Маяковскийдо үгтэнхэй.

(ТАСС).

Шэнэ вокзалнуудай проектнууд

ЛЕНИНГРАД, февралиин 15. (ТАСС). „Лентранспроектын“ архитекторнууд түмэр замай станцинуудта шэнэ вокзалнуудые проектэлжэ байна. Новгород дээрэ баригдаха вокзалай проект бэлэн болоо. Мүн Мурманскда баригдаха вокзалай проект гоё һайханаараа илгарна. Тэрэ хадаа далайн вокзалтай нэгэн шэнгеэр проект хэгдэһэн ба тэрээнтэй хэрилсэхэ замаар холбогдоно. Доорохь түмэр харгы гараха ба тэрээн дээгүүр вокзальна талмай хүрэхэ ехэ автострада татагдаха болоно.

Проектые зохёогшод хадаа вокзалнуудые тон гоёор: гэр байшангуудыень элдэб шулуугаар, гоё һайханаар хэгдэмэл Советскэ Союзай гербнүүдээр ба барельфүүдээр шэмэглэжэ хараална.

Мүн үндэрнүүд, парадна вестибюльнүүд, хүлеэжэ байгшадай залнууд, амарха комнатонууд, агитпунктнууд хараалагдана. Доторхи шэмэлгэнь тусхай зурагуудаар гоёогдохо байна. Вокзалай урдахи талмайнууд асфальтировалагдаха ба газонуудаар гоёогдохо юм.

Нэгэдэхи газова турбина

ЛЕНИНГРАД, февралиин 15. (ТАСС). Ленинай нэрэмжэтэ Невскэ машино-бүтээлгэ заводто түрүүшын стационарна газова турбиные үйлэдбэрилэн бэлэдхэжэ эхилээ. Уралай турбинаһаа тэрээнэй илгаань хадаа котельнэ тодхолгогүй ба нефтеэр хүдэлдэг байна. Тиимэнүүд агрегадууд Советскэ Союз соо хэгдэдэггүй байгаа. Иимэ тухайлэй түрүүшын туршалгын газова турбиные Невскэ заводой инженернүүд главна конструктор Жербинэй хүтэлбэри доро бүтээн гаргаһан байна

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Усть-Баргажанай загаһанай завод түрүүлнэ

Республикын загаһашад СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар хэрэг дээрэнь бэелүүлээ. Мүнөө тодэнэр Улаан Армиин 28-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, һарынгаа түсэб февралиин 23 болтор хүсэд дүүргэхэ, мүн энэ жэлэй түрүүшын кварталай даалгабариие маргын 8 болтор дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абабад.

Эдэ патриодууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ захалаа. Жэшээлбэл, Хойто-Байгалай загаһан заводой хүдэлмэришэд февраль һарын хоёрдохи неделиингээ даалгабари 143 процент дүүргээ. Мүн Усть-Баргажанай загаһанай заводой хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлмэрилжэ, бүри үндэр амжалтануудые туйлажа, хоёрдохи неделиингээ даалгабари 407 процент дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн Горячинскэ, Дубининскэ, Яруунын загаһанай заводуудайхид муу бэшээр хүдэлмэрилжэ үндэр амжалтануудые туйлаһан байха юм.

18.000 түхэриг суглуулбад

Манай республикын комсомолецууд ба залуушуул „Бурят-Монголой комсомолец“ гэжэ корабль өөһэдынгөө хүсөөр байгуулжа, Амурскэ флотилида бэлэг барюулха гэһэн зориг табяад, тэрээнээ амжалтатайгаар хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна.

Энэ патриотическа үүсхэлдэ Заиграевын аймагай комсомолецууд халуунаар хандажа, мүнгэн зөөри суглуулха хэрэгые залуушуулай дунда үргэнөөр ябуулһанайнгаа ашаар мүнөө 18 мянган түхэриг суглуулбад.

Хандагатайн леспромхозой комсомолецууд ба залуушуул хоёр дахин воскресниктэ гаража моодо оголһон ба олоһон 2 000 түхэригөө фондодо тушааһан байна.

Тэрэшэлэн „Арбижал“ колхозой комсомолецууд ба залуушуул өөһэд хоорондоһоо тус фондодо 600 түхэриг суглуулжа оруулһан байха юм.

Мүн Онохойн түмэрзамай станциин дэргэдэхи комсомолецууд түлөөһэтэй концерт харуулжа, олоһон 300 түхэригөө корабль байгуулха фондодо үгөө.

Лётчик Зюбр

Протор Гаврилович Зюбр Улан-Үдын гражданскэ аэропортдо 8-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Зюбр СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ бэлэдхэлэй үе соо үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлмэрилжэ, эгээ холын округ болохо Яруунын һунгуулиин окружной комиссида нилээд ехэ туһаламжа хүргэһэн байха юм. Энэ нүхэр һунгалтада бэлэдхэлэй ба тэрэниие үнгэргэхэ үенүүд соо 120 ас агаараар ниидэжэ, Курафтит, Жилинда, Романовка, Бугунда, Шипишки Богдарино гэхэ мэтэ холын участогуудта өөрынгөө машинаар Саянай үндэр уулануудые дабан гаража холбоо хэлхеэ холбоо һайнаар байгуулжа ябаһан байна.

Энэ шухала хэмжээ-ябуулгын үедэ Протор Гаврилович болбол һунгуулиин окружной комиссиин член гү, али партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые, агитатор ба бусадые сэг болзор соонь хэрэгтэй газартань хүргэдэг, шухала апаа, газетэ, листовко, лозунг гэхэ мэтые зөөдэг байгаа.

Мүн тэрэшэлэн һунгуулиин үнгэрһэнэй удаа комиссиин гаргаһан дүн ба протоколые участогуудһаа сэг болзор соонь окружной комиссида хүргэхэһөө гадна окружной комиссиин гаргаһан дүнгые хаба сэг соонь Улан-Үдэ асарһан байха юм.

Свердловск, Иркутск городуудта манай санашад ошобод

Республикын хүдөөгэй залуушуул-санашад хамтадаа 9 хүн нүхэр Калининай хүтэлбэри доро Свердловск город һаяхан ошобод.

Тус команда һаяхан болоһон республиканскэ санын мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна. Тэндэ түрүү һуури эзэлһэн санашад нүхэд Коновалов, Катовщиков, Астафьевэ, Аносов, Манзарова, Гармаева, Цыцыпов болон эгэшэ-дүүнэр Татьяна ба Ефросинья Качина гэгшэд ошолдобо.

Энэ команда санашадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө оролдохо байна.

Тэрэшэлэн һаяхан Улан-Үдэ городой спортивна командануудһаа 30 гаран эрхим санашад нүхэр Маковскиин хүтэлбэри доро дальневосточно ба Сибириин санашадай хоорондохи мүрысөөндэ хабаадалсахаар Иркутск город ошобод.

Тэдэ эрэй дундаа санын спортоор республикын чемпион нүхэр Бадмаева, эрхим санашад Кузнецов, Федотов, Профатыгин ба бусад бии.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ туһаламжа

Эхэнүүд ба үхибүүд тухай үдэр бүхэндэ анхарха ябадалые шангадхаха, эхэнэрнүүдэй ажал хүдэлмэри ба ажаһуудалай условинуудые бүри саашадань һайжаруулха хэрэгтэ манай парти ба правительство холодоо анхаралтайгаар хандадаг юм.

Советскэ правительство болбол өөрынгөө хүбүүд ба басагадые дулаатэ патриодоор баатар зоригтой хүнүүд болгон хүмүүжүүлһэн олон үхибүүдтэй эхэнэрнүүдтэ Эхэ-Герой гэһэн нэрэ зэргэ, «Эхын алдар» гэжэ орденууд ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудые бии болгожо, манай орон дотор эхын хүндэтэ аша үргые үшөө дээшэнь үргэхэһөө гадна олон үхибүүдтэй ба эрэ нүхэргүй үншэн эхэнүүдтэ нилээд ехэ туһаламжа үзүүлдэг байна.

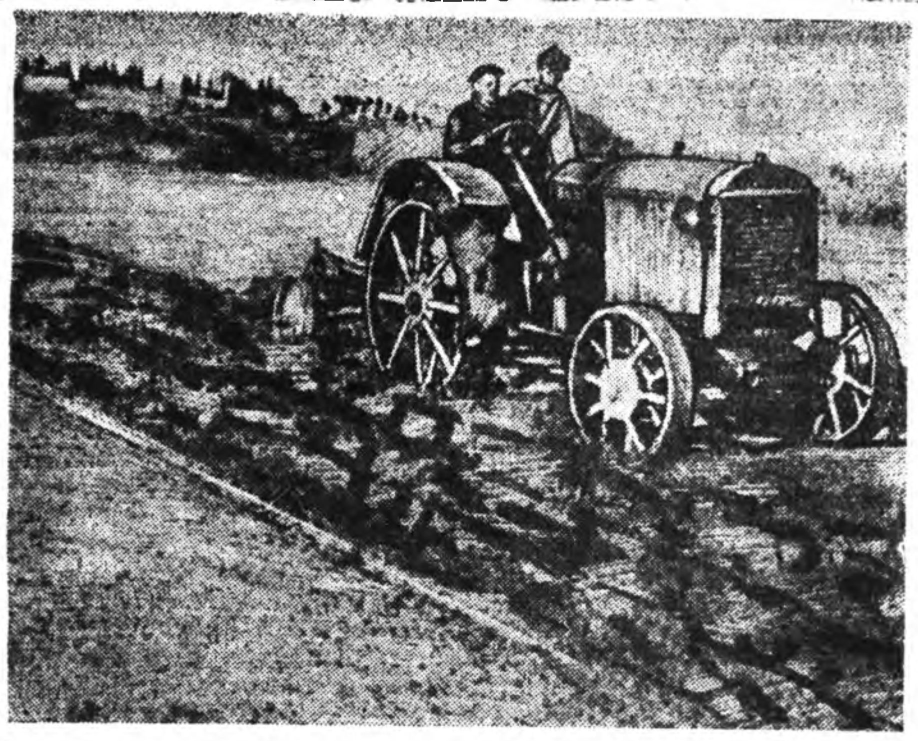
Үнгэрэгшэ 1945 оной туршада дотор республикын финансын Арадай Комиссариат олон үхибүүдтэй ба үншэн эхэнүүдтэ туһаламжа болгон 10 миллион 252 мянган түхэриг үгэһэн байна. Тэрэнэй 9 миллион 141 мянган түхэригынь олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ үгтэбэ.

Тарилгада бэлэдхэжэ байна

Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид (Закамен) тарилгада һайнаар бэлэдхэнэ. Үрэһэнэй фондые хааха түсэб дүүргэжэ 900 центнер эрхим шанартай таряан сэбэрлэгдээд, амбарнууд соо хаагдаа.

Полеводческо бригаданууд тарилгынгаа полинууд дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үргэнөөр эмхидхэжэ байнад. Мүнөө тарилгын поли дээрэ 150 шарга мульһэ, 1500 шарга наг шэбхэ зөөгдэһэн, 100 га талмай дээрэ саһа тогтоогдоһон байна.

Тарилгада ябаха 50 морид, 6 сарлуу һайн тэжээл дээрэ табигдаһан байхаһаа гадна, 16 эмниг үреэнүүдые ба 6 сарлуунуудые һургаһан байна.

Абхазска АССР-эй полинуудаар хабарай тарилгын хүдэлмэри эхилбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гульрипшска МТС-эй эрхим тракторист Федор Тинков гэгшэ Драндска сельсоведэй «Новая деревня» гэжэ колхозой тамхи тариха газарые хахалжа байна.
Х. Параскевопулын фото (ТАСС-эй фотохронико).

КОЛХОЗ СООГОО ХҮНДЭТЭЙ ЮМ

Суугта нютагта шэнэ байдалай эхин гаража, түрүүшын колхозой эмхидхэгдээд байхада тэндэхэ зониинь Тэхэ Бадмаевые хамтынгаа ажалай түмэршэ дарханаар болгоhон юм. Тэрэлhээ хойшо энэ үбгэн артелиин ажалые хүгжүүлхын түлөө эсэшэ-сусашагүйгөөр тэмсэн, хэhэн ажалаа хэм соонь, эрхим шанартайгаар бүтээжэ ябадаг хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болонхой.

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы тэргэ шарганууд Тэхэ Бадмаевай уран гараар бүтээгдэдэг ба заhабарилагдадаг юм. Дайн сэрэгэй хатуу шанга жэлнүүдтэ хүдэлмэришэ хүсэнэй колхоздо дутамаг дээрэhээ Тэхэ дарханай ажалдань эдэбэ бэрхэшээлнүүд ушардаг hэн. Теэд, нүхэр Бадмаев энээлниие тэсэмгэйгээр дабажа гараа.

Модошо дархан Тэхэ Бадмаевай түрүү ажал хүндэтэйгөөр харюусагдадаг юм. Артелиин түмэршэ дархан болоhонhоо хойшо нүхэр Бадмаев 10 гара дахин шан абаhан байна. Тэрэшэлэн нүхэр Бадмаевые СССР Союзай Газар тарялангай Арадай Комиссариат «Социалистическэ хүдөө ажалай отличник» гэhэн значогоор шагнаhан байха юм.

Мүнөө үедэ нүхэр Бадмаев хабарай полевой хүдэлмэридэ эршэтэйгээр бэлэдхэлсэжэ байха юм. Модошо дархан Бадмаевай хүсөөр hалын үдэрнүүдтэ хэдэн тэргэ болон гү мэтэ бүтээгдэбэ.

Хабарай тарилгые хаhа богзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, үндэр ургаса хуряаха ябадал хангахын түлөө түрүү дархан Тэхэ Бадмаев хормойгоо шуужа оролсонхой.

Б. ДЫМБРЫЛОВ.

Шурыгинска звеногой эмхи

Заиграйн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой член Ольга Ивановна гэгшын хүтэлбэрилдэг шурыгинска звено үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулан эмхи hайнтайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ звеногой членүүд харюусалгадаа даажа абаhан 30 гектар газарта саhа тогтооhон, 230 шарга нэгшэбхэ шэрэhэн, 20 центнер үнэhэ, 20 центнер шубуунай аргал суглуулhан байха юм. Хэгэг эхэ үүhээсэ эрэжэ хаа-hан, зэр зэмсэгүүдээ бүримүүhэн заhабарилжа дүүргэhэн байна.

Тарилгада бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө звеногой бүхы членүүд ажалай эрхим эмхи журам харуулна.

Ж. БОРИСОВ.

Тэдэнэрэй уран гараар заhабарилагдаба

—Байгша оной февралиин 10 хүртэр хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заhабарилгые дүүргэжэ, СССР-эй Верховно Совеэдэй hунгалтануудай үдэртэ эрхим бэлэг барихабди,—гэhэн социалистическэ уялга абаад, өөhэд хоорондоо мурысэhэн Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ артелиин түмэршэ дархашуул хэлэhэнээ хүсэд хүрэбэ.

Колхозой эрхим дархашуул Жигмитов, Дранков гэгшэдэй уран гараар заhабарилагдаhан плуг, сеялкэнүүд поли дээрэ хэзээшьегүй абаад гарахаар бэлэн болоhон байна. Эдэ дархашуул түсэбэй ёhоор 35 плуг заhабарилха байhан аад, 38-ые бэлэн болгоо. Мүн заhабарилагдаха байhан сеялкэнүүдээ hайн шанартайгаар бэлэдхэhэн байха юм.

Мурысэhэн хоёр дархашуул иигэжэ абаhан уялгануудаа бодото хэрэгүүдээр дүүргэбэ.

Д. АБИДУЕВА.

Хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ

Хабарай тарилгата бэлэдхэлые шиидхэхы hарануудай үнгэржэ байбашье, Зэдын аймагай зарим колхозууд аяар мүнөө хүртэр амгалан хэбээрээ hууhаар. Тиимэ байдалтай колхозууд тарилгата бэлэдхэлэй зүйлнүүдэй нэгыеншье дүүргэдүй байха юм.

Котовскиин нэрэмжэтэ артель аймаг соо бури хожомдонхой. Тус колхозойхид аяар январиин тэн болтор нэгэшье плуг, сеялкэ заhабарилжа бэлэдхээгүй байба. Теэд, энэ ехэ дутуутай байhан болобошье, хожомдолоо хүсэлдүүлхын түлөө өндэхид эрид хэмжээ абанагүй.

Мүн тарилгада бэлэдхэлэй ондоошье зүйлнүүдые дээр хи колхоз болошогүйгөөр унжагайрулан, таhалдуулха туханиинь үргэжэ байна. Поли дээгүүр наг шэбхэ шэрэхэ, шубуунай аргал, үнэhэ суглуулха түсэбүүдэй дүүргэлтэ мүнөө хүргэрхаха(?)алашьедүй. Саhа тогтоохо шухала хүдэлмэриие энэ колхоз огто тогогүй байна юм. Тэрэшэлэн тэргэ зэмсэг, хомут тоногуудые заhабарилха, мори үнээ амаруулха, эмнигүүдые hургаха мэтын шухала хэмжээ ябуулганууд мартагдашанхай.

„Пятилетка" колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ ороohото ба овощной культуранууда эгээл муу ургаса хуряаhан юм. Теэд энэдхэл энэ алдуугаа мүнөө жэлдэ заhаад дабгахаар зүбшэхэ байна. Юуб гэхэдэ, тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие энэ колхоз болоогүй hулаар ябуулна. Үндэр ургаса хуряаха түрүүшын үндэhэ hуури болохо нютагай үтэгжүүлгые „Пятилетка" артелиинхид огто олон тоологгүй заншалгад. Тиимэлэ эдэнэр жэлhээ жэлдэ үндэр ургаса хуряажа шаданагүй.

Аяар январь гаратар энэ колхозойхид поли дээрэ нэгэшье шарга наг шэбхэ гаргаагүй байба.

Тиихэдэнь энэ үнэтэ үтэгжүүлгэ артелиин хашаа хорой соогуур хаягдажа урагдажа байна. Тэрэшэлэн үнэhэ шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэри хүсэд эхилээгүй гэхэдэ боломожор.

Үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэгүй байhан дэрэгдэгшэ колхозойхид полевой хүдэлмэриие ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр яагаад үнгэргэхэнь гээшэб?

Б. ЦЫРЕНОВА.

Гергеев түрүүлэгшэ гэмээ амсаба

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Селендумын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Гергеев гэгшэ артелиин зөөридэ езэн бусаар хандажа, үрэжэ хаяха байдаг hэн. Жэшээлхэдэ, 1945 ондо тараhан үрhэнэй участогой тарян мүнөө хүртэр сохигдожо дүүрэдүй байhаар. Гадна энэ тарянае хэншье харууhа даггүй байха юм. Үр энэй тарянай хэды шэнээн сохигдоhон тухай тоо бүридхэл хэгдээгүй, тэрэниие хэншье тушаажа абадаггүй байна. Иигэжэ эзэ эхигүй хэбтэhэн тарянаhаа аяар 8 центнер хулгайлагдашоо.

Хэтэрхэдээ, Гергеевэй гэмээр тус колхоздо „1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продукнуудые бэлдэд эхэ тухай" СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол хазагайруулагдаха, 25 гектар үрэнэй участогой тарян гүрэндэ үгэхэ уялгата түлбэринүүдэйнь тоодо оруулагдаха, бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаhан байха юм. Мүн Гергеевэй захиралтаар үрhэнэй участогой 21 центнер тарян ондоо колхоздо үгтэhэн байна.

Эдэ бүгэдэ баримтанууд иимагтаа Гергеевэй гэмээр болоhон байха юм. Тиин, Гергеевэ гэмынь амсуулагдаба. ВКП(б)-гэй аймагай бюрогой тогтоолоор, Гергеев гэгшэ партиин членэй зэргэhээ гаргагдаад, колхозой түрүүлэгшын тушаалhаа зайлуулагдаба.

Г. САБЖАЕВ.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Февралиин 11-эй удэшын заседании

НЮРНБЕРГ, февралиин 11. (ТАСС) Грибуналай 11-эй үдэшын заседаниие советскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ нүхэр Зоря гэгшэ германска армиин фельдмаршал байhан Фридрих Паулюсые дуудажа асуулта хэхэ гэhэн hаналаа хэлэжэ нээбэ.

Паулюс болбол тогтоогдоhон тангаригай үгэнүүдые хэлэжэ тэрэнэй hүүлээр СССР-hээ главна гэмнэгшэ нүхэр Р. А. Руденко гэгшэ тэрэниие асуужа эхилнэ. Гэршэ болбол өөрынгөө биографиие хэлээд, 1946 оной январиин 8-да СССР-эй правительствода мэдүүлгээр хандаа hэм гэжэ баталба. Гитлеровскэ правительство ба немецкэ верховно командованиин СССР-тэ зэбсэгтэ добтолго хэхэ тухай мэдэхэ гүт гэжэ гэмнэгшын асууhан асуулгада иигэжэ харюусаба:

«Би 1940 оной сентябриин 3-да генеральна штабта главна квартирмейстерэй тушаалда ажаллажа эхилhэн байнаб. Би энэ тушаалда байхадаа генеральна штабай начальнигай үүргые орложо байhан ба намда даалгагдаhан зарим оперативна даалгабаринуудые гүйсэдхэлэг байгааб. Ажалдаа ороод байхадаа Советскэ Союзда добтолго хэхэдэ хабаадаhан үшөө бэлэн болоогүй оперативна түсэбые олооб. Энэ түсэб болбол тиихэдэ сухопутна хүсэнэй верховно командованиин мэдэлдэ байhан 18-дахи армиин штабай начальник байhан генерал майор Марк гэгшээр хэгдэhэн байгаа. Сухопутна хүсэнэй генштабай начальник болбол энэ түсэбые саашань тобшолон хэхые намда даалгаhан байна.

Советскэ Россида эсэргүүсэжэ добтолхо арга-боломжонуудай шүүмжэлые хэхые намда даалгагдаhан байгаа. Энэ операциие дүүргэхын тула 130—140 дивизинүүдые ашаглажа шадаха аргатайбди гэжэ намда заагдаhан байна. Хамагай түрүүн Румынска территориие германска сэрэгэй плацдарм болгохо арга-боломжонууд тухай болдохо хэрэгтэй байhан байна. Хойто флангда Финляндиие дайнда хабаадуулха тухай харалагдаhан байна. Бүхы операциин зорилгонь хадаа оросой зэбсэгтэ хүсэнүүдые усадхаха ба Архангельск—Волга—Астрахань линидэ хүрэхэ гэhэн байна. Минии хэлэhэн юумэнүүдэй түсэбые тодорхойлон хэхэ ябадал болбол ноябриин эхээр дүүргэгдэhэн байна».

Паулюс саашань хэлэхэдээ, 1940 оной декабриин 18-да Советскэ Союзда эсэргүүсэhэн дайнда сэрэгэй ба экономическа талаар бэлэдхэхэ тухай зэбсэгтэ хүсэнэй верховно командовани заабари гаргаhан байна гэбэ. Сухопутна хүсэнүүдэй командовани болбол тодорхойлон гаргаха хэрэгтэ уялгалагдаhан байна. Хүсэнүүдэе дэлгэрүүлхэ тухай хабаалаhан энэ түрүүшын заабаринууд болбол 1941 оной февралиин 3-да Обер-Зальцбургда болоhон элидхэлэй hүүлээр Гитлерээр өөрөөрэнь баталагдаhан байна. Энэ заабаринууд болбол сэрэгүүдтэ ябуулагдаhан байна. Дайнай эхилхэ саг хадаа Россин территори дээрэ ехэнүүд сэрэгэй соединенинүүдэй ябаха арга үгэхэ аятай сагта хараалагдаhан байна. Энээнэй ёhоор бүхы бэлэдхэлнүүдэй ажал ябуулагдаhан байна. Мартын hүүлэй үеэр Гитлер болбол Югославида добтолхо гэжэ шиидхэбэри гаргахадань энэ түсэб ондоо болгогдоhон байха юм. 1942 оной апрелиин 8-да СССР-тэ добтолхо шэнэ түсэб гаргагдаhан байна. Добтолхо гэhэн болзорынь багсаахада 5 неделиин хугасаада хойшолоогдоhон байна. Добтолгоо эхилхэ ябадалые июниин хоёрдохи хахадта гэжэ түсэблэгдэhэн байна. Үнэнhөө энэ добтолгонь июниин хоёрдохи хахадта—июниин 22-то бэелүүлэгдэhэн байна.

Паулюс хэлэхэдээ.—«1941 оной июниин 22-то СССР-тэ добтолхо ябадалай бүхы бэлэдхэлынь 1940 оной намарhаа эхилээд эли байhан юм гэжэ эсэстээ зааха хүсэнэб» гэбэ.

Руденко:—Советскэ Союзда добтолхо ябадалда Германиин сателлитүүдые ямар янзаар ба ямар ушар байдалтайгаар хабаадуулха ябадал хангаhан байгааб, энэ талаар бэлэдхэл ямар арга-хэмжээнүүд абтаhан байгааб?

Паулюс:—Би өөрынгөө хаража шэнжэhэнhээ иимэ зүйлнүүдые мэдээсэжэ шадаха байнаб: 1940 оной сентябрьда минии Советскэ Союзда добтолхо оперативна түсэбые тодорхойлжо байхадам Румыниин территориие румынска сэрэгэй добтолхо плацдарм болгон ашаглаха гэжэ хараалагдаhан байна. Генерал Ганзен гэгшээр толгойлуулагдаhан сэрэгэй мисси Румынида ябуулагдаhан байха юм. Румынска армида жэшээ харуулжа байха ёhотой байhан танкова дивизиие Румынида ябуулhан байна. Хөөрэлдөөнүүдые хэхэ ба венгерскэ армиие шэнэлхэн байгуулха асуудалай талаар венгерскэ генштабай оперативна группын начальник полковник Ласло 1940 оной декабрьта Поссендо ерэhэн байна. Нэгэ дохо венгерскэ сэрэгэй хэдэн миссинүүд Берлинтэ ябуулагдаhан байна. Тэрэнь Германиин тухайта сэрэгэй аргануудаар эрхэ эс олобон байха юм. Венгриие Германиин талада оролжо Югославида эсэргүү дайнда оруулха ябадалда германска командованиин алхамай тухай Паулюс хөөрэнэ. Гэршэ болбол өөрөө Будапештдэ ошожо гансал Югославида эсэргүүсэhэн дайнда Венгриие хабаадуулха тухай бэшэ, харин венгерскэ хүсые Венгриин зүүн хилэ дээрэ табиха тухай хөөрэлдөө нүүд Венгриин генеральна штабта хэгдэhэн байна.

Советскэ Союзда немецкэ добтолгын бэлэдхэлдэ хабаадалаhан ябадалые эли рүүлээд, Паулюс хэлэхэдээ, үшөө 1940 оной декабрьда финскэ генерал Хейнрикс гэгшэ Цоссендохи германска армиин генштабта ерэжэ, тэндэ генштабай начальнигтай зүблөө хэhэн байна гэбэ. Хейнрикс болбол 1939—1940 ондо болоhон Финско-Советскэ дайнай тухай элидхэл хэhэн байна. Финляндиин генеральна штабай начальник 1941 оной майн хоёр дохи хахадта хоёрдохёо Цоссендо ерэhэн байна. Хейнрикс болбол Цоссенhоо Зальцбургда ошожо, тэндэ германска зэбсэгтэ хүсэнэй верховно командованитай зүблөө хэhэн байна. Цоссендо болоhон зүблөөн дээрэ «Барбароссын» түсэбэй ёhоор финскэ урдахи группировкые германска хойто группатай тааруулжа ябуулха тухай байhан байна. Тиихэдэ финскэ армиин урда зүг тээшэ добтолхо ябадал баруун немецкэ группын добтолготой хэлсэжэ тааруулагдажа байха ёhотой гэжэ шиидхэгдэhэн байна. Ленинградта эсэргүүсэжэ немецкэ ба финскэ сэрэгүүдэй дайшалхы ябуулгые тааруулха тухай тэндэ хэлсэhэн байна.

Советскэ Союзда добтолхо ушар байдалай тухай гэмнэгшын асуудалда Паулюс хэлэхэдээ, германска верховно командовани болбол энэ добтолгыв бэлэдхэлые нюужа байха тухай эрид арга-хэмжээнүүдые абаhан байна гэбэ. Гитлеровскэ командовани болбол сэрэгэй операциин эхилхэ тухай хилэ сахидаг сэрэгүүдтэ урьдшалан хэлэнгүйгөөр, тэдээндэ зорюун хохирол ушаруулhан байна.

«Энэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд болбол гэмтэ hанал бодол ба гэмтэ добтолгын тухай хэлэнэ».—гэжэ гэршэ мэдүүлнэ.

Руденко:—Советскэ Союзда Германиин добтолhон зорилгынь юун гэжэ тодорхойлнобта?

Паулюс:—Волгын линидэ хүрэхэ ябадал болбол германска армиин хүсэ ба арга шадалайнгаа дээшэлүүлхэ байгаа, тиигээд энэ зорилгонь болбол нацистска гүрэнэй бүлимтаран эзэлхэ политикые харуулна. Энэнь экономическа талаар хадаа шухала ресурсые эзэлхэ, Кавказдахи нефтиие оруулалсан, малтамал баялигуудые тэрэшэлэн Россин ажаүйлэдбэриин центрые ба харгы замай сетиин центрые эзэлхэ ябадалые тэмдэглэнэ. Энэнь Гитлерэй хүсэлэнтэй тиигэжэ таараhан байhачинь минии тодорхой мэдэhэн жэшээhээ мэдэжэ болоно. 1942 оной июниин 2-то болоhон армейскэ группануудай командалагшанарай зүблөөн дээрэ Гитлер хэлэхэдээ,—«хэрбээ Майкоп ба Грозныя нефть абаагүй hаа, энэ дайнтай hалаха болохоб» гэжэ мэдүүлhэн байна. Советскэ территориие ашаглаха бүхы экономическа ба административна организацинууд үшөө дайнай эхилхын урда тээ байгуулагдаhан байна. Энэ хэлэгдэhэн зорилгонууд болбол оросой территориие колони болгохо ба оросой ресурсые ашаглаха ябадалые түйлахэ. Энэнь хадаа Европодо Германиин эзэрхэлгые тогтооохо зорилгоор немецүүдтэ баруун тээ дайн сэрэг дүүргэхэ арга-боломжо үгэхэ байhан юм гэжэ нэгэдхэн хэлэхые хүсэнэб гэбэ.

Руденко:—Советскэ Союзда эсэргүү агрессивнэ дайниие эхилхэ ябадалда гэмнэгшэдэй дундаhаа хэн эдибхитэйгээр оролсоhон байгааб?

Паулюс: Гэмнэгшэдэй дундаhаа минии хаража байhанай ёhоор Гитлерэй шухала советнигууд болохо иимэнүүд хүнүүдые нэрлэхые хүсэнэб. нэрлэбэл: Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай начальник Кейтель, оперативна штабай начальник Иодль ба главна фельдмаршал, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй главнокомандалагша ба зэбсэглэлгын асуудалай талаар түлөөлэгшэ Геринг болоно.

Руденко:—Гитлеровскэ засаг ба Верховно главнокомандовани болбол 1941 оной июниин 22-hоо бүри урда Советскэ Союзай территориие эзэлэн колони болгохо зорилгоор Советскэ Союзда эсэргүүсэhэн агрессивнэ дайниие түсэблэhэн байна гэжэ танай мэдүүлгэнүүдhээ зүб шиидхэбэри хэнэгүб?

Паулюс: Энээндэ ямаршье ажаг hэжэг намда байхагүй.

СССР-hээ главна гэмнэгшын Паулюсhаа асуулта хэжэ дүүргэhэнэй хойно, түрүүлэгшэ болбол гэмнэгшэд ба үмөөрэгшэдэй асуулта табихые дурдахан(?). Француузска, англиска ба американскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэд болбол тэдэнэй асуух юумэ үгы гэбэ. Үмөөрэлтэ болбол нэгэшье үмөөрэгшэ мүнөө асуулта хэхэдэ бэлэдхээгүй байhан тээрэhээ, гэршэдээ зэргэ асуулта хэхэ зүбшөөрэлые тэдэндэ үгэхые гуйба. Сүүд болбол үшөө талтын гуйлтые хангаба. Советскэ Союзhаа гэмнэгшэ нүхэр Зоряда үгэ үгтэhэн байна.

Гэмнэгшэ Зоря болбол гэршэ Лахузен гэгшын 1945 оной ноябриин 30-да үгэhэн мэдүүлгэнүүдые hануулжа, тэрэнь германска разведкын ба адмирал Канарисын контрразведкын ажалшадай нэрэ-рүүдые тоолоходоо Пиккенброк гэгшын нэрые нэрлэhэн байна.

Плендэ абтаhан германска армиин генерал-лейтенант Ганс Пиккенброк болбол 1945 оной декабриин 12-то Москвада үгэhэн мэдүүлгэдэ Советскэ Союзда добтолго хэхэ гитлеровскэ Германиин агрессивна түсэбые элируулнэ. «Үшөө 1940 оной август-сентябрьhаа эхилээд генштабай гадаадын арминуудай таhаrhаа «Абверуудэ» (германска сэрэгэй разведкэ) СССР-тэ разведкэ хэхэ даалгабариие ехээр үргэлхэгдэhэн байна. Энэ даалгабаринууд болбол СССР-тэ эсэргүү дайнда бэлэдхэхэ ябадалтай холбогдоhон байха ёhотой. Германиин СССР-тэ добтолхо тодорхой болзорынь 1941 оной январьта Канарис гэгшэhээ намда эли болоо hэн. Канарис гэгшэ ямар мэдээнhээ абаhыень би мэдэнэгүйб, тэрэ хадаа Советскэ Союзда добтолхо болзор майн 15-да томилогдоhон байна гэжэ намда хэлэhэн байха».

Тэрэшэлэн плендэ абтаhан германска сэрэгэй контрразведкын 3-дахи таhагай начальник генерал-лейтенант Франц Фон Бентивеньи гэгшын мэдүүлгэнүүд болбол Германи хадаа үшөө 1940 оной зунhаа эхилээд Советскэ Союзда добтолхо ябадалда бэлэдхэжэ эхилhыень батална.

Энэ германска генералнуудай толгойлогшодой мэдүүлгэнүүдые харуулаад, Зоря болбол генерал Мюллерэй мэдүүлгые уншана. Мюллерэй мэдүүлhэнь хадаа:

—«Советскэ Союзда добтолхо ябадалай бэлэдхэл үшөө 1940 оной июльhээ эхилhэн байна». Мюллер болбол энэ мэдүүлгээ гэршэлжэ шэнэ арминуудые байгуулхын тула армейскэ штабуудые Францинhаа Германиин территоридо асарhан ябадалые тушаг барина.

Германиин Советскэ Союзда добтолхо бэлэдхэлэй хэмжээ ябуулгануудай тухай мэдүүлгые харуулаад, «Эдэ хэмжээ ябуулгануудай эхэнхи тэнь 1940 оной нилээд хубиие багтаалсаhан ба «Барбароссын» вариант тухай гаргаhан № 21 заабариин гархаhаа 6 hара урда тээ эхилhэн байна»—гэжэ гэмнэгшэ тобшолно.

Гэмнэгшэ болбол «Советскэ Союзда эсэргүүсэhэн тагнуулай ажалые 1940 оной августhаа эдибхижүүлжэ эхилhэн байна» гэжэ тэмдэглэнэ.

Гэршэ болбол Советскэ Союзда эсэргүүсэhэн тагнуулай бүхы хэмжээ-ябуулганууудые тааруулжа ябуулхын тула германска разведкын организационно хэмжээ ябуулганууд тухай хэлэнэ. Разведкэ ба контрразведкэ болбол Советскэ Союзда эсэргүү дайнай бэлэдхэлые хүсэтэйгөөр ябуулhан байна. 1941 оной февраль-майда болоhон олон зүблөөнүүдтэ Иодль орлогшо болохо энэ бэлэдхэлые ударидажа байhан генерал Варлимонт хабаадалсаhан байна. Энэ зүблөөнүүд дээрэ диверсионно ажал ябуулха «Бранденбург 800» гэжэ тусхай частьнуудые байгуулха тухай асуудал шиидхэгдэhэн байна.

Германска сэрэгэй разведкэ ба контрразведкын хоёрдохи таhагай талаар Лахузенай орлогшо гэршэ Эрвин Штольц гэгшын мэдүүлхэнь хадаа:

«—«А» гэжэ тэмдэглэhэн нэретэй тусхай группа эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ гэhэн заабариие Лахузенhаа би абаад, энэ хадаа диверсионно актнуудта бэлэдхэл хэхэ ба хараалагдаад байhан СССР-тэ добтолхо саг соо советскэ тылдэ забхайрал хэхэ ёhотой байhан байна. Кейтелиэр гү, али Варлимонтын даалгабараар Иодль гэгшын гараа табиhан зэбсэгтэ хүсэнүүдэй оперативна штабай приказые заабари болгожо Штольц абаhан байна.

«Советскэ Союзда эсэргүүсэhэн сахилгаан мэтэ сохилто хэхэ зорилгоор «Абвер хоёр» болбол Россида эсэргүү hандарал hүйдхэхэ ажал ябуулхадаа Советскэ Союзай арадуудай хоорондо национальна үбэе гаргахын тула өөрынгөө агентурые ашаглаха ёhотой гэжэ приказ соо хараалагдаhан байна» гэжэ Штольц мэдүүлнэ.

Кейтель ба Иодль гэгшэдэй дээрэ дурдагдаhан заабаринуудые бэелүүлжэ, би болбол германска разведкын албанда байhан украинска националистнууд ба националистическэ фашистска группировконуудай бусад хабаадагшадтай харилсажа, тэдэнтэй энэ тээрэ дурсагдаhан зорилгонуудые гүйсэдхэхын тула холбоотой болоhон байнаб.

Германиин Советскэ Союзда добтолхотой хамта советскэ сэрэгэй дутын тылые эбдэхэ зорилгоор Украинада худал хуурмаг үгэ тарааха, тэрэшэлэн советскэ тыл hандаржа байна гэжэ уласхоорондын олониитын hаналые этигүүлхэ тухай даалгабариие Украинска националистнуудай хүтэлбэрилэгшэд германска агентнууд Мельник («Консул нэгэ» гэhэн хочотой) ба Бэндера гэгшэдтэ би өөрынгөө нюураар үгэhэн байнаб. Бидэнэр болбол тэрэшэлэн Прибалтийска советскэ республиканууудта hандарал hүйдхэл ябуулга хэхэ тусхай диверсионнануудые бэлэдхэhэн байгаабди. Гадна советскэ территори дээрэ hүйдхэхэ ажал ябуулха тусгаар частиие «Бранденбург 800» гэжэ үүргэнүүдые дүүргэхэ hуралсалай байгуулагдаhан байна. Энэ хадаа «Абвер хоёрой» начальник Лахузенай мэдэлдэ байhан байна.

Гэмнэгшэ Зоря болбол тэрэшэлэн маниида Кальтенбруннерай ведомстве дэхи нерскэ аюулгүйе сахиха управлениин аюулгүйе сахиха албые тагнуулай ябуулдаг байгаа гээд, немецкэ шпионууд, диверсантнууд ба провокаторнууд болбол германска дипломадуудай гарhаа барисаатай хүдэлмэрилhэн байна гэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Кальтенбруннер болбол Риббентроптэй hанаалтай хүдэлмэрилhэн юм. 1943 оной июлиин 28-да Риббентропто бэшэhэн Калтенбруннерай бэшэгтэ хадаа, энэнь хадаа гитлеровска ... нуудай немецкэ дипломадуудай хүдэлмэрилжэ байhан ябадалые ... hан байна:

«Бидэнэр Прантай харилсаха ... Пранска парламентын hунгуулиин ... да немецкэ нүлөөе оруулжа ... мэдээ абаабди. hунгалта дээрэ ... нүлөө олохын тула эдишэ хэрэгтэй байгаа. Тегеранай түлөө 100 мянган ... хэрэгтэй. харин үлэhэн бүхы ... лөө адагынь 600 мянган туман ... болоно. Националистическа Пранска бүлэгүүдай Германиин соо ябадалые хүлеэжэ байhыень ... лэхэ хэрэгтэй. Гадаада хэрэгүүдэй министерствоhээ нэгэ миллион ... болохо ушарые намда олгохо ... дуулгахые гуйнаб. Эдэ документнуудые манай ябуулhан самолётоор ... нүүдээр эльгээжэ болоно» гэжэ ... шэг соонь хэлэгдэhэн байна.

Нэгэ хэды саг үнгэрhэн хойно Кальтенбруннер ба Риббентроп хоёр ... ронто хамтаран ажаллаха ябадал ... нэгэгшэ хоёрой гараа ... тусхай хэлсээгээр ... байна. «Фашистска Германиин ... нууд соо Гиммлерэй гестапо ... ствын дүүрhэн ба гэмнэгшэ ... рсын гадаада ведомствын ... нуудые тодорхойлходо тон хүнд ... байна. Тэрэшэлэн энэ документ ... Германитай дипломатическа ... байhан оронуудта байгаа герман ... ломатическа түлөөлэгшэд бол ... гестапын сетьдэ хүдэлмэрилжэ ... байна» гэжэ гэмнэгшэ тэмдэглэ...

Энээнэй hүүлээр гэмнэгшэ ... бол «Германиин сателлитүүд ... өөрынгөө үгэ хэлэлтын гурбал ... баримтануудые харуулгада ...

Иигээд трибуналай февралиин ... үдэшын заседани дүүрэбэ.

Чунцинда болоhон олониитын митингые тарааба

ЧУНЦИН, февралиин 10. ... нөө үдэр, политическэ ... совеэдэй хүдэлмэриин ... дүүргэгдэhэндэ зорюулжа, Чун... тын организацинууд, мүн ... хүдэлмэришэнэй союзай Асс... мократическа байгуулалтын ... сад горолой нэгэн центральна ... дээрэ олон зоной хабаадал... эмхидхэбэ. Энэ митингдэ 10 ... тэй хүн суглараба. Зүгөөр ... эмхидхэгшэдые алалга хюда... дуулhан байна. Энээниинь ... доhон түсэбөөр тусхай алба... нууд эмхидхэhэн байна. Ми... тэлбэрилгые гартаа абахын ... шагүй hэлэлгэ гаргаhанай ... агентнууд митингын түрүү... хэгшэд ба тэрэндэ хабаадаг... жо напшажа ороhон байна. ... зайлуулхын түлөө полиция ... шье хэмжээ абтаагүй. Эн... эсэстэ 8 хүн шархатажа бол... бо Тенэй дунда митингын ... толгойгоо ехээр шархатаhан ... Бжан Пай-Джи (томохон ... демократическа хүдэлөөнэй ... лагшадай нэгэн), политическа ... тивна Совеэдэй член Го Мо-... тическа журнал гаргагша Ш... хүдэлмэришэнэй союзай ... даhан хэдэн членүүд оролсо...

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛ...

РЕДАКЦИ ба ХЭЬЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС, г. Улан-Удэ ул Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Унэн) ТЕЛЕФОНУУД, ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной ... и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). объявлений 2-64 (2 зв.).

Д—00552. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500